

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdajateljica: Slovenski poročevalci - Direktor: Rudi Janžura - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Za tisk odgovarja Franc Plevel - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 3, telefon št. 23-522 do 23-528 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 3-11, telefon št. 23-522 do 23-528 - Oglasi in oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica št. 4, telefon št. 81-894, za ljubljanske naročnike 20-463, za stanje 21-432 - Poštni predaj 29 - Tek. r. 60-KB-4-Z-367 - Mesečna naročnina 200 din

JUGOSLOVANSKI NOVINARJI PRI PREDSEDNIKU FRANCOŠKE VLADE »Veselim se srečanja z maršalom Titom«

je izjavil Guy Mollet, ki je ob koncu razgovora prosil naše novinarje, naj posredujejo jugoslovanskim narodom izraze prijateljstva francoskega naroda

PARIZ, 6. aprila. (Tanjug) Predsednik francoske vlade Guy Mollet je danes sprejel v poslopiju predsedstva vlade članje jugoslovanske novinarske delegacije, ki je pod vodstvom Rado- vana Papiča, direktorja sarajevske »Oslobodjenja«, sinoči pri- spela v Pariz na 10-dnevni obisk.

»Nenavadno sem zadovoljen, da bom imel v kratkem prilož- nost, pozdraviti v Parizu jugo- slov. predsednika maršala Tita, je dejal Guy Mollet in poudaril veliko vlogo, »ki jo je imela mala Jugoslavija v svetovnem dogajanju, tigar razvoj je po- trdil pravilnost vseh jugoslo- vanskih stališč. To je bila včasih vsekar tudi težavna in ne- hvaležna vloga, ko so bili ju- goslovanski narod prepričani samj sebi, hkrati pa za manifes- tacija popolne neodvisnosti Ju- goslavije, na katero so jugoslo- vanski narodi in njihovi voditel- ji lahko samo ponosni.« Je de- jal predsednik francoske vlade.

Pozdravljajoč jugoslovanske novinarje kot »predhodnic« pomembnega obiska, ki ga pričakuje Francija v začetku prihod- njega meseca, je Guy Mollet de- jal: »Zame osebno bo velika čast, da bom to pot kot pred- sednik vlade v Parizu sprejel in pozdravil vašega predsednika maršala Tita in mu vsaj tako vrnil gostoljubje, ki smo ga uživali jaz in moji prijatelji Ga- sier, Tanguy in Prigent, sedaj člani moje vlade, ob našem ob- sku v Jugoslaviji.«

Francoski predsednik je nato v daljšem razgovoru z jugoslo- vanskimi novinarji obujal spo- mine s svojega bivanja v Ju- goslaviji in dejal, da je že te- daj dožgal, da se Francija in Jugoslavija v velikih mednaro- dnih vprašanjih strinjata. Raz- merje med Francijo in Jugosla- vijo, je nadaljeval Guy Mollet,

Sukarno obišče ZDA

Džakarta, 6. aprila (AP) V in- donezijskih vladnih krogih se je zvedelo, da bo indonezijski pred- sednik Sukarno odpoštoval na tri- tedenski uradni obisk v ZDA 14. maja letos. Povabilo je izročil in- donezijskemu predsedniku ameri- škemu ministru za zunanje zadeve Dulles, ko je bil pred kratkim v Džakarti.

POSEBNA IZJAVA SOVETSKEGA MINISTRA ZA KULTURO MIHAJLOVA

Razlike niso ovira

Minister Mihajlov meni, da bo odprava kulta osebnosti blagodejno vplivala na razvoj sovjetske kulture

DUBROVNIK, 6. aprila. Minister za kulturo Sovjetske zveze in član izvršilnega komiteja interparlamentarne unije Nikolaj A. Mihajlov je v odmoru na zasedanju komisij unije v Dubrovniku v razgovoru z našim posebnim dopisnikom odgovoril na nekaj vprašanj.

Na vprašanje, kaj sodi o ko- eksistenci med parlamentari- ci, je minister Mihajlov v začeti- ku ugotovil, da je Vrhovni sovjet ZSSR že pred nekaj časa pozval parlamente raznih držav k sodelovanju. Sovjetsko zvezo je obiskalo več par- lamentarnih delegacij iz tuji- ne, po drugi strani pa so tudi sovjetske delegacije obiskale druge države. »Prisost Sovjetske zveze k interparlamentar- ni uniji je motivirala prav želja, da bi prispevali k sode- lovanju med narodi. Sovjetska parlamentarna grupa je mnenja, da vzajemni stiki med parlamenti in osebni stiki med parlamentarci lahko igrajo pomembno vlogo in ko- ristijo skupni splošni borbi za mir. Sovjetska parlamen- tarina unija izhaja v svojem delu v interparlamentarni uniji prav iz dejstva, da po- litične razlike niso zapreka za to, da se s skupnimi prizadevanji vodi plemenita borba za mir in prijateljstvo med narodi, kar si človeštvo želi.«

VREMENE

Vremenska napoved za sredo: Precej oblačno vreme z močnej- šimi razjasnitvami in zlasti v po- lopslovanskem času nagibenje h krajevnim ploham, deloma kot sneg. Temperatura ponoči med 0 in 5, brez dan do 6, na Primorskem do stopinj C.

Seja izvršnega sveta LRS

Včeraj je bila seja izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS pod predsedstvom dr. Marjana Breclja. Izvršni svet je na seji obravnaval in sprejel predloga družbenega plana LRS in repub- liškega proračuna za leto 1959. Oba osnutka bosta predložena Ljudski skupščini LRS v ras- pravo na prihodnjem zasedanju.

Delegacije kitajske federacije demokratičnih žena v Ljubljani

Ljubljana, 6. aprila. Delegacija kitajske federacije demokratičnih žena, ki jo vodi Li Te-Cuan, mi- nister za javno zdravje, je po o- bisku pri predsedniku republike na Brionih prispela danes v Ljub- ljano. Pred tem si je delegacija ogledala Postojnsko jamo. Takoj po prihodu v Ljubljano je dele- gacija obiskala porodnišnico, kjer je prof. dr. Franc Novak, predsto- jnik klinike za ginekologijo in po- rodnitvo, razkazal porodnišnico. Posreregel jim je tudi s podatki o številu rojstev, umrlivost in za- štiti žena pri nas.

Zveza ženskih društev je nočuj priredila delegaciji kitajskih žena slavnostno večerjo v hotelu »Ston«, nato pa družabni večer v prostorih Kluba ljudskih poslan- cev.

ZASEDANJE INTERPARLAMENTARNE UNIJE

Plodno delo v Dubrovniku

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

Dubrovnik, 6. aprila. Sinoči so se sestali v Dubrovniku pod predsedstvom italijanskega delegata Codacci-Pisanelli, ki na- domešča obollega predsednika Angleža lorda Stensgata, izvr- šni komite interparlamentarne unije. Za zaprtim vrati je ba- je reševal vrsto tehničnih in upravnih zadev zasedanja v Dubro- vniku. Čeprav se je sestanek zavlekel pozno v noč, baje niso nič omenili vprašanja sprejema LR Kitajske v unijo.

Kot je znano, je o tem že lani novembra isti komite z odločil- nim glasom predsednika Stans- gatea ob razmerju glasov 3:3 sprejel priporočilo, »da se unija - zvesta svojemu načelu uni- verzalnosti - potrdi, da vključi v svojo organizacijo parla- mentarne LR Kitajske, Kambodže, Etiopijo, Libije in drugih azijsko-afriških dežel. Da je ko- mité, v katerem Jugoslavija ni-

ma svojega zastopnika, tokrat šel preko kitajskega vprašanja povsem molče, je tembolj čud- no, ker je večeraj politična ko- misija znova potrdila načelo univerzalnosti unije. V kolikor torej izvršni komite ne bo te- za poročal na jutrišnjem zase- danju celotnega sveta, bo ver- jetno diskusija načeta vsaj v tem širšem krogu.

»Novoje Vremja« o odnosih z Veliko Britanijo

Moskva, 6. aprila. Časopis »No- voje Vremja« se v zadnji šte- vilka zavzema za izboljšanje zveze med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo, češ da sta imeli obe državi koristi od do- sedanjega medsebojnega sode- lovanja. V članku, ki ga je obja- vila agencija TASS, je rečeno, da je dana podlaga, na kateri bi obe državi lahko našli spora- zumno rešitev za varnostna vprašanja in izdelali skupno stališče glede razorožitve. Tako Sovjetska zveza kot Velika Bri- taniija imata enak interes, da se ne bi nemško vprašanje, glav- no evropsko žarišče vojne, spet razplamenelo. Gospodarske ko- ristit Velike Britanije in Sov- jetske zveze na svetovnem tr- žišču niso v nasprotju, zaklju- čuje »Novoje Vremja« in dodaja, da narekujejo koristi obeh drž- zav rizičnih ekonomskega so- delovanja, zlasti pa razvoj tr- govine.

Miha Marinko z zastopniki Ljudske mladine Slovenije

Ljubljana, 6. aprila. Predsed- nik Ljudske skupščine LRS Mi- ha Marinko je sprejel dopolne v prostorih republiške skupščine 14-člansko zastopstvo Ljudske mladine Slovenije. Delegacija, ki jo je vodil predsednik Ljud- ske mladine Slovenije, Franček Mirtič, in v kateri so bili poleg drugih tudi voditelji nekdanjih mladinskih delovnih brigad, ga

je seznanila z aktualnimi pro- blemi Ljudske mladine ter s po- tekem »Mladinskega tedna« in delovnih akcij v okviru tega tedna, kakor tudi z drugimi za- davi mladine.

Predsednik republiške skup- ščine Miha Marinko je ob tej priložnosti poudaril v razgovoru pomen dosedanjih mladins- kih delovnih akcij. Ne gre sa- mo za gospodarski napredek, če- prav je tudi to pomembno, va- žnejše je, da se jugoslovanska mladina na delovnih akcijah spozna med seboj. V tem pogle- du se mladina v zadnjem času medsebojno oddaljuje, kar ima za posledico določene negativne pojave, predvsem lokalizem. Po besedah predsednika Marinka bi se mladini ne bilo treba lo- titi kakih velikih in težkih de- lovnih nalog, ki bi zahtevale ve- like fizične napore, kakor so na primer gradnja avtomobilske ceste in mladinske proge Brčko - Banoviči, temveč bi bilo umestno, da se lotijo manjših in primernejših akcij na določenih krajih. Predvsem bi bilo potreb- no dokončati s pomočjo mladins- kih delovnih akcij manjše

objekte krajovnega pomena, ka- kor so stadioni in igrišča v posameznih središčih, ki bi ne- posredno koristila in služila mladini. Sprito naše gospodar- ske politike zoževanja investicij bi pri tem ne smeli iti v širino. Razen tega bi se morda lotili gradnje objekta, pri kateri bi delali tudi mladinci iz drugih republik, da bi se mladina med seboj seznanjala in zblíževala. Tako dela bi mnogo pripomogla k izoblikovanju mlade genera- cije. Kakor je poudaril pred- sednik Marinko, je treba ustva- riti lik jugoslovanskega mladin- ca in mladinke in odstraniti osamljenost in lokalizem, ki še ponekod prevladujeta.

Predsednik Marinko je nade- lje govoril z delegacijo mladine Slovenije o raznih drugih za- davih, s katerimi ima opraviti mlada generacija, med drugim o šolstvu in njegovih reformi, o nekaterih kulturnih in prosvet- nih vprašanjih, o mladini v pro- izvodnji, pri čemer je poudaril, da je treba stalno skrbeti, da bi se mladi intelektualci ne ločili od delovne mladine.

Ratiškacija sporazuma med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo

Moskva, 6. aprila. (TASS). Prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR je ratiškiral sporazum med dvema vladama Sovjetske zveze in Jugoslavijo o blago- vnem kreditu in sporazum o sovjetskem posojilu, ki sta bi- la podpisana v Moskvi 2. febr. t. l. Sporazuma je prej odobri- la še sovjetska vlada.

Nova konferenca o Indokini?

London, 6. aprila. (Tanjug) Uradno je bilo sporočeno, da še niso dočene podrobnosti o britan- sko-sovjetskih razgovorih o Vi- etnamu. Včeraj je bilo sporočeno, da je sovjetska vlada privolila na britanski predlog, naj bi zastop- niki obeh držav pregledali polo- žaj v Indokini. V britanskem mi- nistrstvu za zunanje zadeve so zanikali resničnost vesti, da bo britansko-sovjetsko posvetovanje uvod v sklicanje nove konferenca o Indokini.

B. Pogačnik

Svet za prosveto in kulturo

O enotnem sistemu vzgoje učnega kadra za osemletno šolo — Sprejet učni načrt in predmetnik za ekonomske srednje šole — Pereča problematika internatov strokovnih šol

Ljubljana, 6. aprila. Na današnji seji Sveta za prosveto in kulturo LRS, ki je predsedoval dr. Dolfe Vogelcnik, so najprej nadaljevali razpravo o sedmih letih o reformi šolstva v zvezi z osnovnimi vprašanji in načeli o šolanju učnega kadra za obvezno šolanje, nato pa so sprejeli učni in predmetni načrti ekonomskih srednjih šol ter obravnavali problematiko dijaških domov in internatov pri strokovnih šolah.

Predsednik odbora za šolstvo Miro Ravbar je uvodoma govoril o načelih pri poučevanju šolanja učnega kadra za obvezno osemletno šolo. Po njegovih obrazložitvah so se člani sveta v daljši razpravi s stališčem, da zahteva enotna osemletna šola enoten sistem vzgoje učnega kadra. Ta zahteva izhaja iz enotnih vzgojno-izobraževalnih nalog obvezne osemletne šole. V njej ne moreta biti razredni in predmetni sistem pouka toliko odvojen, da bi zahtevala dva različna kvalifikacijska sistema učnega kadra za osemletno šolo. Učitelj, ki bi diplomiral na pedagoški akademiji, naj bi bil kvalificiran za pouk od prvega do osmega razreda, praksa pa bi pokazala, ali bi imel večje nagajanje in uspeh pri vzgojno-izobraževalnem delu v višjih ali v nižjih razredih.

Višja stopnja šolanja učiteljev pa bi prispevala tudi k zboljšanju njihovega družbenega položaja. V nadaljevanju se je svet sprejel predmetnik in učni načrt za ekonomske srednje šole, ki mu ga je predložil odbor za strokovno izobraževanje. Leta je izdelal predmetnik za posamezne razrede tako, da skupno število ni preseglo 34 ur na teden. Učni načrt ekonomskih srednjih šol so sestavili predmetni aktivni po predlogih gospodarskih organizacij in združenj, ki so sodelovala v pripravah.

Sledila je pomembna razprava o problematiki dijaških domov in internatov pri strokovnih šolah, ki je v vseh strani osvetlila pereča vprašanja teh ustanov. Internati omogočajo šolanje mladini, ki živi daleč od šolskih centrov. Po osvoboditvi se je razvilo široko omrežje domov, saj jih imamo v Sloveniji že 118 z 11.000 gojenci. Zaradi težkega materialnega in finančnega stanja domov in neustreznega sestava vzgojne osebe je postala vrsta problemov, ki jih bo treba rešiti.

Internati so namreč večidel v starih, neprimeranih stavbah, ki zahtevajo mnogo sredstev za popravila in vzdrževanje ter ne ustrezajo higijenskim in zdravstvenim zahtevam. V Ljubljani so 4 internati, ki nimajo najosnovnejših pogojev, zato bi jih morali po predlogu komisije za domove pri OLO zapreti.

Ker so domovi finančno samostojni zavodi, veljajo zanje predpisi, ki ne ustrezajo njihove nameni. Zaradi takega položaja imajo sorazmerno visoko oskrbovno, nižjo kalorično vrednost hrane itd. Po predlogih naj bi razpoložljiva sredstva uporabili domovi za zboljšanje sedanjega stanja. Del stroškov oskrbovanja naj bi prevzeli ustanovitelj domov. V strukturo oskrbovne, ki jo plačuje gojence, naj bi vključili samo izdatke za hrano, stanovanje in vse ostalo, kar gojence neposredno toži, ne pa tudi druge izdatke in investicije domov, ki so pravzaprav socialne ustanove (n. pr. prispevki za amortizacijo).

Zastopniki industrije zahtevajo zavarovanje svojih naprav po dejanski vrednosti. V Beogradu, 6. apr. Zastopniki industrije cementskega sektorja, ki so se združili v združenje, da bodo pri tovarni cementskega sektorja v celini, predložili šolo za kvalificiranje delavcev v industriji cementskega sektorja leta pa bodo ustanovili take šole tudi v nekaterih drugih krajih. Proizvodnja cementskega sektorja dosega največjo stopnjo, nad področje našega zboljšanja pa se je tudi njihova kakovost. Cementa smo lani izvozili 300.000 ton, letos pa ga bodo proizvedli 400.000 ton.

»Slovenski poročevalci« ima največjo naklado v Sloveniji

OKRAJNA KONFERENCA ZVEZE BORCEV V KOČEVJU

Te dni je bila v Kočevju redna letna konferenca Zveze borcev za kočevski okraj. Iz poročila in razprave je bilo razvidno, da je v okraju 49 osnovnih organizacij in 7 občinskih odborov, ki so dosegli lani pomembne uspehe. Čeprav štejejo vse organizacije okrog 4000 članov, je še vedno izven vrst Zveze borcev precej ljudi, ki imajo vse pogoje za članstvo. Tudi komisije, ki delujejo pri okrajnem odboru Zveze borcev, so delovne. Lani so dobili otroci padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja za nad 8,8 milijonov din podpora, za nad 100.000 din raznega blaga, za razne letete in tabornenje teh otrok pa so izdali nad 600 tisoč dinarjev. Posebna komisija, ki je skrbelo za znanje, je ugotovila, da so učni uspehi doma še zadovoljivi.

Razstava v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 6. aprila. Danes ob 18. uri je bila odprta umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu, na kateri razstavljajo svoja dela Vekoslav Bombač, Jože Cihua, Aлена Gerovič, Marija Koren, Dušan Petrič, Milan Rjavac, Ivo Šubič, Janez Vidic in Marija Vogelcnik. Razstavo je odprl predsednik Sveta za prosveto in kulturo OLO Ljubljana dr. Helj Medic, o dosežanjih likovni ustvarjalnosti razstavljalec pa je govoril upravnik Moderne galerije Zoran Kržišnik. Odvorniki so prisostvovali mnogi politični, kulturni in drugi javni delavci, med katerimi so bili tudi dr. Marijan Breclj, Boris Ziberl, Boris Kocjančič in dr. Dolfe Vogelcnik.

Včeraj in danes

Slavje mladinskih delovnih brigad v Celju. Celje, 6. aprila. V počastitev 10. obletnice mladinskih delovnih brigad je občinski komite Ljudske mladine v Celju priredil sinoči v veliki dvorani Narodnega doma slavnostno akademijo. Po »Internacionali«, ki jo je zapel mešani mladinski zbor celjskega učiteljskega, je o pomenu velikih mladinskih delovnih akcij spregovoril bivši komandant celjske mladinske delovne brigade Sane Brglez. V drugem delu proslave so nastopili mešani pevski zbor, recitatorji, folklorne skupine in harmonikarji, vsi člani mladinskega aktivna domačega učiteljskega. Ob koncu proslave je sekretar občinskega komiteja ZKS Cveto Pelko izročil osim bivšim brigadirjem mladinske spomenice kot priznanje za njihovo najmanj pekratno udeležbo pri delovnih akcijah.

Skladi za kadre v gospodarstvu

S seje odbora za prosveto pri zveznem izvršnem svetu. Beograd, 6. aprila. Na seji odbora za prosveto pri zveznem izvršnem svetu so proučili načrte uredb o skladih za kadre v gospodarstvu, uredb o šolanju ter strokovnem in znanstvenem izpopolnjevanju v inozemstvu. Uredba o skladih za kadre v gospodarstvu je potrebna zaradi zagotovitve sredstev za odpiranje novih strokovnih šol in domov učencev ter za zboljšanje delovnih pogojev v njih. V posameznih primerih bodo služila sredstva iz skladov tudi za dopolnilno izobrazbo delavcev v gospodarstvu. Odbor je sprejel teze za izdelavo načrta uredb o šolanju ter strokovnem in znanstvenem izpopolnjevanju v inozemstvu. Doslej ni bilo enotnega kriterija za izbiro domačih in tujih kandidatov za štipendije in tudi delovnih pogojev v njih. V posameznih primerih bodo služila sredstva iz skladov tudi za dopolnilno izobrazbo delavcev v gospodarstvu.

PIONIRSKA ORGANIZACIJA NAJ POSTANE SAMOSTOJNA

Beograd, 6. apr. Svet družtev za skrbstvo otrok in mladine Jugoslavije je sklical za danes širše posvetovanje o prostem času otrok. Posvetovanju so prisostvovali zastopniki republiknih svetov za skrbstvo otrok in mladine, Ljudske mladine, Partizana ter drugih družbenih in množičnih organizacij. Poudarili so, da je treba prostemu času otrok posvetiti več pozornosti kakor doslej. Na posvetovanju se je pojavila vrsta raznih mnenj o vlogi in delu pionirske organizacije. Predsednik Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije Milijan Neorič je poudaril, da bi bilo potrebno obnoviti Zvezo pionirjev kot samostojno otroško organizacijo. Poudaril je potrebo razvijanja otroške samoiniciative, kakor tudi, da bi mogla pionirska organizacija k temu največ prispevati s primernimi delovnimi oblikami. Treba bi bilo izkoristiti pre-

Umetniška razstava ob 10-letnici mladinskih delovnih brigad

Ljubljana, 6. aprila. Danes popoldne ob 16. uri je bila v Mali galeriji odprta slikarska in kiparska razstava, ki je posvečena 10. obletnici ustanovitve mladinskih delovnih brigad. Ob otvornosti je navzoče najprej pozdravil v imenu društva likovnih umetnikov Stojan Batič, nato pa je spregovoril tov. Trček v imenu Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije. Med drugim je poudaril, da je delovno junaštvo, s katerim je naša mladina prispevala k izgradnji svoje socialistične domovine, tudi dragocena in trajna snov za umešniško upodabljanje. Razstava obsega 33 grafičnih listov, pet plastk in dve oljni sliki, njihovi avtorji pa so znani slovenski likovniki Vladimir Lavkovič, Tone Kralj, Stojan Batič, Janez Lenassi, Čita Potokarjeva, Ivo Šubič, Tomaž Kvas, Lojze Lavrič in France Peršin. Čeprav je razstava po obsegu razmeroma skromna — saj zdaleč ne zajema vsega kar so zaželeli v trajen spomin naši slikarji na različnih mladinskih delovnih akcijah — je vendarle lepo umetniško pričevanje o delu in življenju v brigadah, o množičnem boju mladine za lepšo prihodnost. In kakor je mitično enotno, tako je razstava oblikovno pestra ter zaradi tega zanimiva po obh. platih. Prenekateremu mlademu okovalcu pa bo ob likovnem užutku tudi živo obudila lepe spomine. Zato zasluži razstava v Mali galeriji vso pozornost.

Skladi za kadre v gospodarstvu

ni bilo ustanove, ki bi se s tem bavila. Zato nameravajo ustanoviti zvezno komisijo za štipendije, ki bi sodelovala s fakultetami in drugimi ustanovami, ki podeljujejo tuje štipendije. Komisija bo v nekaterih primerih sama razpisovala natečaj za štipendije. Uredba bo vsebovala določbe o dolžnostih in pravicah kandidatov za štipendije in drugo. Na seji so tudi obravnavali problem prosvetnih delavcev, ki jim je 1. aprila prenehal delovni odnos, ker niso v določenem roku pridobili potrebne kvalifikacije. Takih prosvetnih delavcev je okoli 4000, katerih odhod pred koncem šolskega leta bi povzročil mnoge težave. Zato so jih nekateri republike začasno pridržale. Odbor je sprejel predlog o spremembi uredb o poklicih in plačah v prosvetni stroki na ta način, da bi nekateri izmed teh prosvetnih delavcev mogli po potrebi obdržati na honorarnem delu. Odbor je nadalje odobril izmenjavo prosvetnih delavcev med našo državo in ZSSR. Prav tako so bili sprejeti predlogi sekretariata za prosveto o tolačenju določb splošnega zakona o univerzah, ki se tičejo splošnih fakultet, univerzitetnih in fakultetnih ustanov. Ostalo bi namreč še nadalje v veljavi določbe uredb o poklicih in plačah uslužbenec v prosvetno-znanstveni stroki, po katerih ni treba, da bi se učno osebo na fakultetah razvrščalo v poklice strokovnih in znanstvenih uslužbenec.

Jugoslovanski letalski muzej

Beograd, 6. aprila. Ob letošnji proslavi Dneva JLA bo jugoslovansko vojno letalstvo odprlo prvi letalski muzej, ki naj bi pokazal razvoj jugoslovanskega vojnega letalstva od leta 1912 dalje.

OB MEDNARODNEM DNEVU ZDRAVSTVA SOKRIVCI BOLEZNI

Sarajevo, 6. aprila. Ob obletnici osvoboditve Sarajeva je bila slavnostna seja mestnega sveta. Popoldne je bil improviziran napad na Sarajevo, v katerem so sodelovali člani Zveze borcev, pripadniki oredvojske vzgoje, rezervni oficirji, planinci in člani Rdečega križa. Popoldne je bila pohod udeležencev v prejšnjih mladinskih delovnih brigadah, nato pa je bilo veliko mladinsko zborovanje.

Zborovanje jugoslovanskih psihologov

Zagreb, 6. apr. V Zagrebu je bila letna skupščina Zdrženja psihologov Jugoslavije, po kateri se je začelo tridnevno posvetovanje. Na tem posvetovanju bo podanih 28 referatov o aktualnih zadevah psihologije pri nas in po svetu. Med drugim bodo razpravljali o metodah ocenjevanja v šolah, o estetskem razvoju otrok in sodelovanju psihologov z drugimi strokovnjaki.

Dokumentacija napredka FLRJ

Časopisno-založniško podjetje »Zadruga« v Beogradu je izdalo knjigo »Deve« gubna nove Jugoslavije. Kot piše uredništvo že v uvodu, je to delo navdahnjeno želja, da desetletno osvoboditve zaznamuje s pregledno družbeno-političnega, gospodarskega, pravnega, kulturnega in znanstvenega razvoja naše države v prvem desetletju povojne izgračnine in s tem izpolni vrzel v naši publicistici, ki je bila vedno bolj občutna. S tem delom smo dobili navedbe zanimiv in koristen material. Na 640 straneh najdemo zbrano gradivo, ki smo ga morali doslej iskati po vseh mo-

Sola za delavce v industriji cementske

Zagreb, 6. apr. Zastopniki industrije cementskega sektorja, ki so se združili v združenje, da bodo pri tovarni cementskega sektorja v celini, predložili šolo za kvalificiranje delavcev v industriji cementskega sektorja leta pa bodo ustanovili take šole tudi v nekaterih drugih krajih. Proizvodnja cementskega sektorja dosega največjo stopnjo, nad področje našega zboljšanja pa se je tudi njihova kakovost. Cementa smo lani izvozili 300.000 ton, letos pa ga bodo proizvedli 400.000 ton.

»Slovenski poročevalci« ima največjo naklado v Sloveniji

Posebej je v knjigi obdelan gospodarski in družbeni razvoj posameznih republik. Avtorji teh razprav so: Jovan Veselinov, dr. Jalek Blažević, dr. Marijan Britec, Avdo Humo, Ljupko Arsov, Filip Bajković. Predog bi bil seznam, če bi navedli vsa dela in vse njihove pisce v knjigi, saj najdemo tu zanimive in za vsakogar koristne razprave z vseh področij naše dejavnosti. O našem zdravstvu in socialni politiki je objavljenih šest razprav. Uvodno, o naši zdravstveni politiki je

Za letošnji mednarodni dan zdravja je bilo izbrano geslo: »Mrčes, sokrivce bolezni«. S tem geslom Svetovna zdravstvena organizacija po pravici opozarja vse narode na nujnost zatiranja mnogih hudih bolezni, ki jih prenaša in seje mrčes. Daleč nazaj v zgodovino lahko zasledujemo divjanja smrtonosnih nalezljivih bolezni, ki so skozi tisočletja desetkale številna ljudstva širokih kontinentov, uničevale dragocene pridobitve človeškega rodu ter mu ponekod ogrožale obstanek — in vendar niti še ni dolgo od tega, odkar so ljudje spoznali, kdo so tisti skrivnostni posredovalci, ki prenašajo bolezni oziroma bolezenske klice vsepovsod.

In kaj je zdaj svet dolžan storiti proti tej nevarni, posuod razširjen mrčesni nadlogi? Vedeti moramo, da se mrčes razpljuje in množi povsod tam, kjer žive ljudje v zdravstveni, higijenski zaostalosti in neznanju, v neurejenem, nečistem, zanemarjenem okolju. V odpadkih, v ostančkih jedil, v raztresenem, prosto ležečem goju in v smeteh najde hrano in leže jajčeca. Hrani se z živo človekovo krvjo ter tako neposredno ali pa posredno raznaša in seje kužne klice. Tam, kjer so doma nehiigijenske razmere in navade je tudi več nalezljivih bolezni, več žrtve, še posebej med otroci in dojenčki. Boj proti boleznim pomeni tudi boj proti mrčesu. Treba je torej zdravo živeti v zdravem, snagem, urejenem okolju, v katerem mrčes ne bo našel svojega življenjskega prostora. Danes poznamo tudi že več dobrih kemičnih sredstev, s katerimi se da mrčesno zalego bolj ali manj uspešno uničiti. To pa lahko dosežemo predvsem s smotrno, zdravo ureditvijo življenja pri sebi in okoli, s praktičnim uveljavljanjem načel splošne, komunalne, stanovanjske, osebne higijene!

Pri nas so se odprle široke možnosti za postopni napredek tudi na zdravstvenem področju v okviru splošnega kulturnega in gospodarskega razvoja. Načelo, da ima vsakdo ne samo pravico do zdravlja, ampak tudi dolžnost svoje zdravje varovati — je postalo pri nas splošno družbeno pravilo, ki velja za vse državljane in so zato pri nas naloge preprečevanja in zatiranja bolezni skrb celotne družbene dejavnosti, torej ne samo zdravstvene službe same.

V Sloveniji gre pri zatiranju bolezni, ki jih prenaša mrčes, v glavnem za uničevanje muh, saj so muhe zloglasni sejalci tifusa, paratifusa, griže ter v nemanjih meri zlasti otroških diarej, katere povzročajo dosti smrtnih primerov pri otrocih in prvem letu življenja. Za zatiranje teh in še drugih bolezni — posledic higijenske zaostalosti in zanemarjenosti se je pri nas že precej storilo in se stori vedno več. Male asanacije so najzanesljivejša pot ali način za odpravljanje vzrokov bolezni in za dvig prebivalstva iz higijenske zaostalosti. Ta je v mnogem nujna posledica preteklosti, ki se je ne da odpraviti kar čez noč. To bi stalo ogromnih sredstev. S postopnim, načrtnim asanacijskim delom v malem pa se da mnogo napraviti že danes. Občinski odbori za male asanacije, ki jih podpirajo lokalno-asanacijske komisije pri Glavnem odboru RK oziroma pri okrajnih odborih, so danes pooblaščeniki za higijensko urejevanje naših naselij. Že do danes je njihovo delo dalo vidne, zadovoljive sadove. Podprimo jih, da bodo čimprej in prav posod postali nosilci ljudske volje za dosego zdravega življenja ter kulturnega in gospodarskega napredka! Isto velja za širjenje zdravstveno vzgojne besede na številnih tečajih RK, izobraževalnih tečajih, gospodarskih tečajih itd.

Niso še izkoriščena vsa pota, vse možnosti, da higijenska zavest prodre do vsakogar in da beseda preidejo v dejanja. K delu za higijenski napredek naših mest in vasi so poklicane, poleg oblasti in zdravstvene službe same, prav vse družbene organizacije, šole, prosvetni delavci, delovni kolektivi in da ne naštevamo podrobno — prav vsi državljani!

ZAVAROVANJE INDUSTRIJE

Zastopniki industrije zahtevajo zavarovanje svojih naprav po dejanski vrednosti. Beograd, 6. apr. Zastopniki Zveze industrijske zbornice izjavljajo, da bi bilo potrebno v kratkem revidirati uradne predpise o razmerju Državnega zavarovalnega zaveza do industrijskih podjetij. Predpisi za zavarovanje industrijskih objektov pred elementarnimi nevarnostmi, so zastareli in ne ustrezajo več potrebam.

Zastopniki industrije so mnenja, da bi bilo potrebno osnovna sredstva gospodarskih organizacij zavarovati po tržni vrednosti. Kar se tiče tveganja Državnega zavarovalnega zaveza, so zastopniki industrije mnenja, da bi bilo koristno razširiti število rizikov na zavarovanje. To razširjenje kakor tudi ureditev vseh drugih zadev s področja zavarovanja industrije bi se moralo izvesti v sodelovanju DOZ in zastopnikov industrija, njenih združenj ter industrijske zbornice same. Poudarjajo, da tako sodelovanje v dosežanjih praksi ni bilo zadostno. Posebno so mnenja, da bi moral DOZ zavarovati tudi podzemeljska osnovna sredstva, kar je posebna pomena za naše rudarstvo. To so zastopniki rudnikov poudarili že na posvetovanjih leta 1954. Zaradi pomanjkanja tega zavarovanja so bili rudniki prisiljeni ustanoviti lastne sklade za rudarski riziko.

PLENUM OKRAJNEGA ODBORA SZDL V KRANJU

Gospodarski problemi v luči okrajnega družbenega plana

Kranj, 6. aprila. — Gospodarski problemi v luči okrajnega družbenega plana so bili glavna točka dnevnega reda današnjega plenuma okrajnega odbora Socialistične zveze. Iz poročila in razprave posnemamo nekaj najznačilnejših ugotovitev.

Povečanje proizvodnje se bo najbolj pokazalo v kovinski industriji, v elektrotehniki, v gumarski industriji in v nekaterih drugih panogah. V prvi metalurgiji, lesni in tekstilni industriji prihaja do večjega ali manjšega izraza prerasvetitve proizvodnje. Letos predvidevajo v okraju nižji bruto dohodek, kakor so ga ustvarili v preteklem letu. To je v glavnem posledica zmanjšanja gradbenih stroškov. V socialističnem sektorju kmetijstva se proizvodnja znatno povečuje, kar je med drugim posledica arondacije na posevkih. Vrsta podjetij na Gorenjskem je pokazala iznajdljivost pri povečanju delovne storilnosti z boljše organizacijo dela in s podrobno preučitvijo proizvodnih procesov. V tekstilni in gumarski industriji se povečuje proizvodnja in v vsa združja leta povečuje delovno storilnost. Tudi v Planjici v Kranju posvečajo temu problemu posebno pozornost. Področje Gorenjskega razen skladev v Kranju se posvečajo potrebne pozornosti kooperaciji. Čeprav so zanje nenehne možnosti v tekstilni industriji, kovinski industriji in v industriji usnja in obutve.

Poročevalci
UREJUSJO:
SERGEJ VOŠNJAK
(glavni in odgovorni urednik)
FRANČEK DRENOVEC
(tiskovni politika)
ALEKSANDER JAVORNIK
(gospodarski)
DUSAN BRENKO (imunanja politika)
MILAN ERCA (kultura)
STANE LIPAR (sport)
Za celotno odgovarja
BORIS KRMAČ

Ob robu dogodkov

Pet predlogov

Razprava v Pododboru za razorožitve traja sedaj že tri tedne. V tem času je bilo na zeleno mizo v Lancaster-housu položeno pet predlogov za rešitev tega vprašanja: britansko-francoski in po dva sovjetska in ameriška predloga. Na kratko povedano, stališča ZSSR, ZDA, Velike Britanije, Francije in Kanade o razorožitvi se nikoli niso bila tako blizu, kot sedaj, kar pa seveda ne pomeni, da je rešitev problema razorožitve pred pragom...

Čakrati pa smo vedno znova priče čudnim dogodkom, namreč, da se listi, ki so prvotno dajali razne predloge za razorožitve, počutili neugodno, ko te iste predloge slišijo iz ust drugih, ki s svoje strani svojočasno niso bili prav nič navdušeni zanje.

Tako so se, kaže, neugodno počutili Britanci in Francozi, čemur pa tudi Američani, ko se Gromiko predložil svoječasni zahodni načrt o največji dovoljeni višini oboroženosti: ZDA, ZSSR in Kitajska 15 milijona vojakov, Velika Britanija in Francija 650 tisoč, ostale države pa od 150 do 250 tisoč.

Američani s svoje strani trdijo, da jim je za zadostitev njihovih obvez v svetu potrebno 2,5 milijona vojakov in so jih zato toliko določili zase, za Sovjetsko zvezo in Kitajsko. S svojim drugim predlogom so v tem pogledu prišli na pomoč tudi Britancem in Francozom, saj so jim njihove armade počevali na 750.000 vojakov. Za ostale države pa Shassen predlaga kot skrajno mejo - pol milijona vojakov.

Ni dvoma, da je pri tem mislil na prvi vrsti na Zahodno Nemčijo, ki bi se po starih in tako priljubljenih načrtih zahodnih strategov morala pridružiti Atlantskemu paktu s polmilijonsko armado.

Kaj mislijo Francozi o tem? Teško bi bilo verjeti, da se veselijo takšne zahodnonemške armade, še posebno sedaj, ko zaradi svojih težav v Afriki sami v vojnem pogledu tako skoro nič ne morejo prispevati k Atlantskemu paktu v Evropi. Polmilijonska nemška armada pa v Atlantskem paktu ne bi igrala samo prve violine, temveč verjetno tudi edino, ki bi jo bilo kaj prida slišati...

Gromiko je ponovil tudi nekdanji edenov predlog, da bi v Evropi ustanovili »eno omejitve in inspekcije oborožitve; istočasno pa je sovjetski predstavnik v pododboru to čeno pomembno povečal, tako da obsega ne samo dve Nemčiji, temveč tudi njihove sosedbe. Ni se jasno zakaj - vse pa kaže, da Britancev predlog ni navdušil.

Francozi in britanski delegat v pododboru zamerita Gromiku, ker ni nič povedal glede atomskega orožja. Gromiko pa trdi, da tega ni storil namerno, ampak zato, ker so zahodne države stalno odklanjale dosežanje sovjetske predloge za razorožitve, ki so določali hkrati omejitve oborožitve in popolno prepoved nuklearnega orožja. Naj mi-mogrede omenimo, da tudi sedaj niti britansko-francoski, niti ameriški predlog ne do- ločata popolne prepovedi atomskega orožja.

Ni nobena skrivnost, da Francozi in Britanija močno zaostajata za ZDA in Sovjetsko zvezo glede atomske oborožitve. Če bi hoteli biti zlobni, potem bi lahko rekli, da se Stasenu in Gromiku ne bi bilo težko sporazumeti o prepovedi nadaljnje proizvodnje atomskega orožja, ki jo predlagajo ZDA, ker so pač že sedanjih njihovih zalogo tega orožja tako velike, da bi lahko ne samo enkrat, temveč verjetno večkrat »atomizirale« celozemljino kroglo...

Priznati pa moramo, da je vse to, kar smo dosedaj rekli, bolj ubijanje, kot pa neko dokončno zavzemanje stališča do razgovorov v Londonu. Če staro pravilo diplomatske igre še kaj velja - in kaže, da je še vedno veljavno - potem partnerji za zeleno mizo še niso pokazali vseh svojih kart. In če smo že pisali o raznih vprašanjih s teh razgovorov, ki kažejo razlike v stališjih, moramo napisati tudi to, da so se v dosedanjih razpravi pododborja pokazale nekatere svetle perspektive. Razlike glede velikosti armad so ne precejšnje, vendar pa ne tolikšne, da se jih ne bi dalo premostiti. Vprašanje nadzorstva nad razorožitvijo, ki je toliko časa bilo ključno vprašanje, se je prav tako pokazalo kot rešljivo. In končno, vsekakor je potrebno poudariti, da potekajo razprave v pododboru na način in v tonu, ki je primeren za konferenco, na katerih bi udeleženci zares radi uspeli.

M. Pogačnik

REDNA TISKOVNA KONFERENCA V SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE Realne ocene Molleta

Predstavniki sekretariata za zunanje zadeve je odgovarjal na vprašanja o obisku Spaaka, o izjavi Guya Molleta, o poslanstvu Daga Hammarskjölda, o Balkanski zvezi ter o drugih problemih

BEOGRAD, 6. aprila. (Po telef.) »Od obiska g. Spaaka pričakujemo izmenjavo mnenj o aktualnih problemih mednarodne politike in o jugoslovansko-belgijskih odnosih, ter o korakih, ki bi mogli prispevati k poglobitvi te tako prijateljskih odnosov - je izjavil danes predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve.

Na redni tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje je predstavnik odgovoril tudi na vprašanje, kako ocenjuje tisti del govora kralja Pavla v grškem parlamentu, ki se nanaša na Jugoslavijo. »Besede kralja Pavla v grškem parlamentu o iskrenih jugoslovansko-grških prijateljskih odnosih - je odgovoril, »sodržajo razpoloženje in naravni razvoj prijateljskih odnosov z obeh strani.

Predstavniki je pozdravil izjavo predsednika ZDA Eisenhowerja na 12. konferenci ameriškega sveta za oglaševanje o prednosti gospodarske pomoči pred vojno pomočjo. »Dejstvo, je dejal, »da je v Eisenhowerjevi izjavi težišče na gospodarskem in tehničnem sodelovanju med državami in da se to sodelovanje predpostavlja vojnu sodelovanju, lahko samo pozdravimo.

Predstavniki državnega tajništva za zunanje zadeve je odgovoril tudi na vprašanje, kako

ocenjuje izjavo, ki jo je o politiki zahoda dal francoski predstavnik vlade g. Guy Mollet dopisniku ameriškega lista »U. S. News and World Reporte. »Zdi se mi, da ugotovitve g. Guy Molleta, je dejal »o medsebojnih odnosih temeljito na realnih ocenah sedanjega razvoja in zato zaslužijo ustrezno pozornost.

Predstavniki sekretariata je v zvezi s sprejemom ameriške resolucije v Varnostnem svetu o poslanstvu generalnega sekretarja OZN g. Daaga Hammarskjölda, ki naj bi na licu mesta proučil situacijo na izraelsko-arabski meji, naglasil, da je Jugoslavija glasovala za to resolucijo. Dodal je, da je upati, da bo poslanstvo g. Hammarskjölda koristno. V zvezi z naj-novejšimi sovjetskimi in ameriški predlogi za razorožitve je izjavil sledeče: »Menim, da osnovne črte teh predlogov in oziroma, v katerem o njih razpravljajo, dajejo upati, da bi

lahko prišlo do napredka pri reševanju vprašanja razorožitve. Na vprašanje, kaj po njegovem mnenju lahko pričakujemo od ženevskega zasedanja evropske ekonomske komisije, ki se je začela včeraj, je odgovoril sledeče: »Smatram, da bi najpomembnejši in najbolj zaželen rezultat tega zasedanja bila odklonitev zaprek s poti gospodarskega sodelovanja v evropskih okvirih, za katero sedaj obstaja mnogo ugodnih pogojev.

V zvezi z zasedanjem evropske gospodarske komisije je bilo postavljeno tudi vprašanje, če se bosta Bolgarija in Albanija pridružili delu njene grupe za južno Evropo, katero sedaj sestavljajo Jugoslavija, Grčija, Turčija in Italija. Predstavniki je odgovoril, da je to v prvi vrsti odvisno od stališča bolgarske in albanske vlade.

Predstavniki državnega tajništva za zunanje zadeve je dalje izjavil, da kolikor mu je znano, naša vlada sedaj ne proučuje nikakršnih konkretnih pobud za sestanek sveta ministrov Balkanske zveze. O glasovih o rehabilitaciji Trajko Kostova v Bolgariji in o rehabilitaciji drugih ljudi v vzhodno evropskih državah pa je izjavil, da mu ni nič znanega, razen tistega, kar je pisalo v našem časopisu.

Predstavniki sekretariata je na koncu današnje tiskovne konference demantiral vest, ki jo je priobčil italijanski list »Giornale d'Italia«, čes da se v Beogradu govori o formiranju balkanske federacije, katere bi sestavljale Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija in Albanija. M. P.

ZASEDANJE EVROPSKE EKONOMSKE KOMISIJE

Zeneva, 6. aprila (AFP). V Zenevi se je davi nadaljevalo 10. zasedanje evropske ekonomske komisije. Na davišnji plenarni seji so izvolili predsedstvo tega zasedanja. Za predsednika je bil soglasno izvoljen belgijski delegat Pierre Forthomme, za podpredsednika pa tudi soglasno poljski delegat Julius Kac-Suhy.

Kakor poročata vzhodnonemška agencija ADN, je minister za zunanje zadeve LR Nemčije Lothar Bolz poslal podpredsedniku evropske ekonomske komisije Kacu-Suhyju pismo, v katerem se čudi, da je ekonomsko-socialni svet ZN odklonil sprejem Vzhodne Nemčije za polnopravnega člana evropske komisije. Ta sklep »razveljavlja položaj enakega obravnavanja dveh nemških držav v tej komisiji in je v nasprotju z načeli Ustanovne listine OZN«, je rečeno v pismu. Vzhodna Nemčija, ki je od leta 1953 do danes

sodelovala na približno 150 sestankih vseh pododborov komisije, bo navzile temu sklepu nadaljevala sodelovanje z ekonomsko komisijo, kar bo v korist utrjevanja ekonomskega sodelovanja.

GENERALNI SEKRETAR OZN SE POSVETUJE

Hammarskjöld v Londonu

V britanskih krogih prevladuje pesimizem - Pri Gazi se nadaljuje topniško obstreljevanje - Egiptovski listi pozdravljajo prihod Hammarskjölda

London, 6. aprila. (Tanjug). V britanskem ministertvu za zunanje zadeve so danes sporočili, da se bo Selwin Lloyd, britanski minister za zunanje zadeve, jutri zjutraj sestal z generalnim sekretarjem OZN Hammarskjöldom, ko se bo leta na poti na Srednji vzhod za kratak čas ustavil na londonskem letališču. Pri tem se bosta pogovorila o položaju na Srednjem vzhodu in zadnjih dogodkih na izraelsko-egiptovski meji.

V britanskih krogih ne upajo dosti v uspeh Hammarskjöldove misije. Praviijo, da bi moral generalni tajnik OZN za izvedbo ameriške resolucije dobiti pomoč vseh prizadetih držav, za kar pa ni mnogo upanja. Menijo, da bo Selwin Lloyd jutri svetoval Hammarskjöldu, naj skuša olizviti britansko zamisel o umiku arabskih in izraelskih sil z demarkacijske črte. Tako nastal nevtralni pas pa naj bi nadzirala komisija za nadzorstvo nad premirjem v Palestini.

Na egiptovsko-izraelski meji so davi pri Gazi navzile sinočnjemu sporazumu o ustavitvi sovražnosti spet izbruhli incidenti. Kakor je izjavil egiptovski predstavnik, je izraelsko topništvo davi ob 8. uri ponovno obstreljevalo egiptovske položaje pri Gazi, ni pa povedal,

če so Egiptčani odgovorili na to streljanje.

Izraelski vojaški predstavnik pa je dejal, da so Egiptčani davi streljali na izraelske položaje pri Kisufim, kjer so bili včeraj hudi boji, v katerih je na egiptovski strani padlo 42 ljudi, med njimi 11 žensk in 2 otroka. Izraelci so po izjavi njihovega predstavnika davi odgovorili na egiptovsko streljanje. Sirijski vojaški predstavnik je sporočil, da je bil tudi na sirjsko-izraelski meji obmejni incident. Oddelek izraelskih vojakov je vdr na sirijsko ozemlje pri Zaui, kjer se je spopadel z neko sirijsko patruljo, ki ga je vrgla nazaj na njegove položaje. Dva sirijska vojaka sta ranjena. Sirijska vlada je vložila proti temu napadu pritožbo na mešarjsko komisijo za premirje.

ENFANT TERRIBLE
Striček, ti dve teti mi gresta že malo na živce!

POSEBNA IZJAVA DR. SCHMIDA, PODPREDSEDNIKA BUNDESTAGA

Blokovska politika

ne bo nikdar omogočila združitve Nemčije, je izjavil dr. Schmid - O odnosjih z Jugoslavijo je izrazil prepričanje, da bodo postali tesnejši

Dubrovnik, 6. aprila. V Dubrovniku sem imel že nekaj intervjujev. Noben med njimi ni bil menda tako natančno premerjen in hitro opravljen kot razgovor z dr. Karlom Schmidom, podpredsednikom Bundestaga Zahodne Nemčije.

»Prosim, izvolite!« in nato takoj vprašanje. Najprej kratke razgovor o parlamentarnem em značaju nemške social-demokratske stranke, a o tem moram drugič.

Za sedaj: »Kaj sodite o možnosti združitve Nemčije?« »Združene Nemčije ni mogoče uresničiti na temelju dosedanje blokovske politike,« je izjavil prof. dr. Karl Schmid. »Dokler bo svet razdeljen na dva bloka, združitve Nemčije pa odvisna od pristanka enega in drugega,

ne bo nikoli pršlo do združitve, kajti na kar bo pristal eden, ne bo po godu drugemu. Kot Američani ne bi mogli pristati na to, da bi se Nemčija vključila v sovjetsko področje, tako tudi Rusi ne bi pristali na to, da bi vsa Nemčija postala del atlantskega bloka. Zato bo treba namesto blokovske politike ustvariti nekaj drugega, skupnega. Tudi pariško pogodbo bi bilo bolje zamenjati z nekim kolektivnim sporazumom. Rusi ne bodo nikoli odšli iz Nemčije, če ne bodo vedeli, kam bo šla nova združena Nemčija, in obratno tudi Američani. Zato Nemčija ne more ostati kar naprej neka hipoteka, ampak morajo države skleniti kolektivno pogodbo, v smislu katere bi bili vsi dolžni prihiti na pomoč žrtvi v slučaju napada, hkrati pa začeti z razorožitvijo.

Za konec: »Odnosi med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo?« »Prepričan sem, da bodo stiki med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo vse tesnejši. Obe državi sta kot nalašč ustvarjeni za dopolnjevanje. Zato ni nič bolj žalostnega, kot sta bili zadnji dve vojni. Iskreno lahko rečem, da se s tem, kar je bilo tu v nemškem imenu stopenje-

ga, nikakor ne morem ponašati. V zvezi z zadnjimi pogajanjmi med obema deželama glede jugoslovanskih terjatev, sem se močno zavzemal za rešitev tega vprašanja, podobno kot moj prijatelj in študijski kolega veleposlanik Pfeleiderer. Ponovno želim izraziti željo, da bi se odnosi med Jugoslavijo in Nemčijo zblížili. Seveda še bližji bi si bili, če bi bile tudi ceste boljše. A prepričan sem, da bo to tudi prišlo,« je smeje zaključil dr. Schmid.

B. Pogačnik

Poraz vladne stranke na Ceylonu?

Colombo, 6. aprila (Reuter). Vlada združena nacionalna stranka je doslej na splošnih volitvah izgubila v parlamentu 16 svojih mest. Od teh so šest mest imeli ministri. Vse izgubljene mandate je dobila stranka Mahadžna Eksat Peramuna, ki jo je pred kratkim usanovali opozicijski vodja Bandaranaike. Predsednik vlade John Kotelavala in štirje ministri iz njegove združene nacionalne stranke so obdržali svoja poslanska mesta.

Tukajšnji opozovalci so prepričani, da utegove biti vladni izgube prvi dan volitev znamenje za poraz njene stranke in neogibne spremembe vlade. Splošne volitve trajajo na Ceylonu tri dni. Včeraj so glasovali za 42 od skupno 101 mest parlamentu.

Nemirni Ciper

Harding odpotuje prihodnji teden na posvetovanja v London

Nikozijska, 6. aprila. (AP) Grški nacionalisti so sinoči o Famagusti vrgli dve bombi na britansko vojaško patruljo. Dva britanska vojaka sta ranjena. Patrulja je streljala na atentatorje, ki pa so zbežali. Vojska je takoj blokirala celotno področje.

Pri Pafosu je bil ubit en Grk, drugi pa je ranjen. Močne britanske vojaške patrulje so obkolile Ormidijo v bližini Larnake in preiskovale hiše in prebivalce. V kraju je bila za nedolžen čas, uvedena policijska ura.

Britansko vrhovno sodišče na Cipru je zavrnilo pritožbo dveh ciprskih nacionalistov, obsojenih na smrt, ker sta po trditvi britanskih oblasti prejšnji december iz zaseda streljala na nekoga britanskega majorja.

Gverner Cipa general Harding bo morda že prihodnji teden odpotoval na posvetovanje v London. Vladi bo poročal o položaju na otoku, odkar je bil deportiran nadškoč Makarios.

Kot se je zvedelo, bo Harding govoril tudi o možnostih za izvedbo svoječasnih britanskih predlogov glede samopopravnega Cipa.

»Mollet naj sklene mir ali odstopi...«

Damask, 6. aprila (AFP) Iraško poslanstvo v Damasku je objavilo sporočilo, da je iraški minister za zunanje zadeve 3. aprila pozval diplomatske predstavnike treh zahodnih držav in jih opozoril na položaj v Alžiru. Kakor navajo sporočilo je iraški minister prosil diplomate, naj bi njihove vlade posredovale, da bi se nehale sedanje razmere v Alžiru in bi se začela nujna pogajanja, katerih temelj bi morala biti pravica Alžircev, da sami odločajo o svoji usodi.

V španskem ministertvu za zunanje zadeve so se danes nadaljevali špansko-maroški razgovori. Maroški delegacijo vodi sultan Sidi el Muhamed. Delegaciji pripravljata besedilo skupne izjave, ki bo objavljena nočjo.

Francoški tednik »Express«, ki navadno izraža stališče sedanjega ministra brez listnice Pierra Mendesa-Francea, piše danes, da bo moral predsednik Mollet ali začeti razgovore o sklenitvi miru v Alžiru, ali pa odstopiti. V članku pravi, da je Mollet postal predsednik vlade zaradi »določenega sporazuma med njim in volivci, da bo s pogajanjmi sklenil doseči mir v Alžiru«. Če Mollet meni, da ne more voditi politike, ki jo je bil obljubil zaradi ovir, na katere je naletel, ali mu to zaradi novih obljub ni mogoče, je vsekakor njegova dolžnost, da to narobe pove narodu nato pa odide, za- ključuje »Express«.

Industrializacija Indije

V parlamentu je minister za proračun napovedal nacionalizacijo industrije premoaga in ostale bazične industrije

New Delhi, 6. aprila. (Tanjug). Indijska vlada namerava nacionalizirati industrijo premoaga in vao bazično industrijo. Tako je povedal v debati o proračunu minister za proizvodnjo K. C. Redi, ki je dodal, da vlada ne bo nacionalizirala sorazmerno zastarelih zasebnih rudnikov, pač pa bo izkoristila vse možnosti, da bo razširila državni sektor v rudarstvu.

V debati o tem vprašanju je Asoka Mehta (narodna socialistična stranka) dejal, da moderne »jeklarske industrije, ki jo namerava graditi Indija, ni mogoče graditi na temelju skoraj primitivnih pogojev v industriji premoaga. Poslanec Somani, ki pripada krogom zasebnih industrialcev, je zahteval, da dovolj zasebnikom povečati proizvodnjo brez nevarnosti za nacionalizacijo. Minister proizvod-

nje pa je to odklonil, rekoč, da bodo vsi rudniki, ki jih bo odprla država, mehanizirani z najmodernejšimi sredstvi. Letos bo Indija začela graditi veliko tovarno aluminija, in sicer blizu hidrocentrale Hirakud v državi Orisi. Graditev je zaupana neki indokanadski družbi in pričakujejo, da se bo proizvodnja začela sredi prihodnjega leta. Kapaciteta tovarne bi bila v začetku 10.000

ton, pozneje pa bi se podvojila. Indija poveča veliko pozornost tudi raziskovanju. Med pogajanj o trgovini in tehničnem sodelovanju so indijski predstavniki pokazali posebno veliko zanimanje za pomoč jugoslovanskih strokovnjakov pri iskanju rudnih bogastev, zlasti pa pri raziskovanju nahajališč boksita.

EGIPT PRED VOLITVAMI

Kairo, 6. aprila. (Tanjug). - Egiptovski minister notranjih zadev je izjavil, da je bilo doslej v volilne imenike vpisanih okrog 5,5 milijona Egiptčanov, od teh okrog 50.000 žensk. Do 15. aprila bo znašalo število vpisanih šest milijonov. Na volitvah leta 1951 je glasovalo 4,5 milijona volivcev. Sedanjih dvig števila vpisanih volivcev prihaja odtod, ker imajo po novih egiptovskih zakonih volilno pravico vsi ljudje, stari nad 18 let, prej pa je bila starostna meja 21 let.

Egiptovski časopisi, kot na primer »Akbar el Jom«, ostro grajajo, ker se egiptovske žene branijo vpisa v volilni seznam,

in imenujejo to sramota. Glavni povod, zakaj se ženske ne vpisujejo, je v tem, ker se egiptovske delavke ne zanimajo dovolj za volilno udeležbo. Tudi med ženskimi organizacijami, ki delujejo v glavnem v meščanskih krogih, se čuti bojkotiranje vpisa v volilne sezname, ker menijo te organizacije, da fakultativna volilna pravica za ženske ne zadovoljuje v celoti njihovim zahtevam po volilni pravici in enakopravnem položaju v družbi.

»TOVARIŠI«, prinaša tedenski program Radia Ljubljana

Pred odhodom jugoslovanske parlamentarne delegacije v Sofijo, je dal predsednik svobodne ljudske skupštine in vodja delegacije izjavo novinarjem

Za napredek ovčereje smo doslej premalo storili

Ovčereja je pomembna veja naše živinoreje samo v nekaterih alpskih in kraških področjih Slovenije. Področja Savinjskih planin, Karavank in Julijskih Alp imajo vsicko in strmo izoče pašnike, ki za govedo niso primerni, ovce pa jih dobro izkoristajo. Prav tako pa nekateri kraški in belokranjski pašniki so bomo ruske ovce boljše poponeje kakor bolj zahtevno govedo.

Okoli 3.000 ovc. Zasednih rej je največ na gorskih kmetijah. Imamo pa le nekaj večjih tropov s 50 do 100 ovcami. V Zgorajni Savinjski dolini in na Jezerskem redijo ovce solčavsko-jezerske pasme, predvsem za volno in meso. Prav v teh krajih imajo od rejce ovc stalne dohodke, ki se v zadnjih letih vse bolj večajo. Kmetijske zadruge v teh krajih so že pričele delo za izboljšanje ovčarstva.

Res je v slovenski živinoreji po važnosti ovčereja na zadnjem mestu. Govorednja, pasirčerja, porčinarstvo in konjereja, pa goveje, ki v skupni narodni dohodek kmetijstva doprinesejo mnogo več kot ovčereja. Vendar pa v izrazito alpskih in kraških področjih ovčereja le daje kmetijstvu v težjih prirodnih pogojih volno in meso za domače potrebe. Na Bovškem pa redijo mlečne ovce. Kmetije teh področij sicer niso v svojih rejah našle nekatere boljše pasme, saj jih redijo predvsem za volno in meso. Na Bovškem pa redijo mlečne ovce. Kmetije teh področij sicer niso v svojih rejah našle nekatere boljše pasme, saj jih redijo predvsem za volno in meso.

Čreda drobnice odhaja na planinsko pašo

V Sloveniji redijo okoli 120.000 ovc. Pomembnejše so reje v okolici Solčave in Luč, Slovenjgradca, na Pohorju, na Jezerskem, v Bohinju, na Tolminskem, goriškem Krasu in Brkinih, v legalskih hribih, Suhju in Beli Krajini. Za plemo redijo okoli 65.000 ovc in 7.000 ovnov, ostalo pa so mlade ovce in ovni ter skopljenci. Naša državna in združena poselstva redijo le

V zadnjih letih je že priraslo precej dobrih živali. S plemenskiimi rejci v Solčavi in Lučah bo treba zagotoviti prodajo plemenskega blaga. Tako so lani prodali le 123 ovnov in ovc za plemo, za zakol pa okoli 600 ovc in skupni vrednosti 2 milijona dinarjev. Precej živali pa je ostalo neprodanih. Kmetijske zadruge iz okrajev Celje, Maribor, Kranj, Kočevje, Novo mesto pa tudi od drugod naj zainteresirane rejce, da si za izboljšanje svojih čred nakupijo plemenske živali na vsakeletnih sejmih v Solčavi, Lučah in Je-

Na Tolminskem redijo mlečni dir ovc. Okoli 5000 ovc molzejo. Skrbijo za zgodnje jagnjenje. Tako pridejo spomladaj, ko so ovce v najboljši mlečnosti, na dobro planinsko pašo. V Bovcu so združeni uredili manjšo selekcijsko postajo za ovce. Z namenom, da bi vzreli dobre plemenske ovce in izboljšali mlečnost ovc. Na tej postaji so dosegli pri 30 ovcah mlečnost od 82 do 135 litrov mleka, povprečno pa 121 litrov v eni mlečni dobi. Ovce tudi odbirajo po količini točile v mleku. Za izboljšanje mlečnosti, telesne teže in volne bovske ovce bodo opravili letos tudi polkusna križanja z bergamsko ovco. Za izdelavo ovčje sira pa bo potrebno na Tolminskem uvesti napredne načine predelave mleka. Nova mlečarna v Kobariškem bo k temu znatno pripomogla.

Obnova sadjarstva na Gorenjskem

Odbor za sadjarstvo pri Okr. združni zvezi Kranj posveča vso pozornost obnovi sadjarstva na svojem področju. Na kmetijskem posvetu Predvor so obnovili 8,5 ha sadovnjakov. Letos spomladaj nameravajo obnoviti še 2,5 ha.

V Podbrezjah bodo povečali drevesnico, ki bo dajala okrog 10.000 sadik na leto. Po mnenju sadjarskih strokovnjakov bo treba več manjših zasebnih drevesnic na Gorenjskem, ki so slabo oskrbovane in okužene od koproja, prepovedati, ker bo obnova s takšnim materialom le škodljiva.

Letos ne bodo pridelali okrajne sadjarske razstave, temveč tri krajevne razstave po sadnih okoliših. Za pospeševanje plodnosti zemlje bodo analizirali 150 vzorcev zemlje. Po kmetijskih združenjih bodo organizirali predavanja in tečaje o zimskem škropljenju, boleznih in škodljivcih, o sajenju ter obrezovanju sadnega drevja. Nadaljevali bodo s poskusi gnojiljenja na stalno rodovitnost. Ti poskusi bodo združeni z vsem, ukrepji za pravilno oskrbo in zaščito sadnega drevja. Pri teh bodo uporabljali hormonsko škropljenje. Organizirali so tudi tri gnojilne poskuse pri mladem sadnem drevju za pospešitev vegetativnega razvoja in skrajšanja nerodovitne dobe.

NOVOSTI O ZAVAROVANJU VINOGRADOV PROTI TOČI

Pravilnik o zavarovanju proti toči v letu 1956, ki ga je izdal DOZ, preinaša novosti, ki so velikega pomena za vinogradnike pa tudi sadjarje.

Določeno je, da se zavaruje proti toči pridelek vinogradov po vrednosti gozda ali mesta. Doslej se je zavarovala vrednost pridelka vina in je bila v zavarovanju; ceni upoštevana tudi trošarina ter vsi stroški ključarjenja. Ker pa toča pridelka od trgate dalje ne ogroža in ker se za vrednost pridelka, ki ga je uničila toča pri nakazilu odškodnine ne odtegne trošarinarina, bodo z novo določbo dosežene nepravilnosti odpravljene.

Na novo se uvaja zavarovanje mladih in nerodovitnih vinogradov in sadovnjakov. Doslej je bilo mogoče zavarovati matičnjake za pridelek ključev, trsnice za trsnati material, ko pa je bila sadika vinske trte presajena na stalno mesto v vinogradu, da se ni več zavaroval trs (čezkor v trsnici), ampak samo zje-

gov plod t. j. grozdje, oziroma vino. Ker pa pride trta redno roditi šele tretje leto po presaditvi, vinograd prvi dve leti ni bilo mogoče zavarovati ne proti škodi na trsu, ne proti škodi na pridelku. Narodna banka pa je pri podelitvi investicijskih kreditov za napravo novih vinogradov (in sadovnjakov) zahtevala, da se zagotovi varnost njenega kredita z vinkulirano zavarovalno pogodbo. Tej zahtevi bo mogoče ustreči šele sedaj, ko je mogoče zavarovati tudi trsnj in sadni material po presaditvi na stalno mesto v vinograd ali sadovnjak. Ko pa pride na trs oziroma sadno drevo roditi, je mogoče zavarovati samo vrednost plodov.

V primeru škode po toči, se upoštevalo za odškodnino samo trsa oziroma sadna drevesca, ki so tako močno poškodovana, da jih je treba zamenjati z novimi. Delne škode se ne priznava, ker je pri takih škodah nemogoče nesporno ugotoviti odstotek dohodne škode, ki se bo pokaz-

ela morda šele prihodnje leto. Prav tako se na novo uvaja zavarovanje vinogradov za škodo, ki jo povzroči spomladanski mraz ali snega, v času d. i. aprila do konca junija. To zavarovanje je fakultativno t. j. dano vinogradniku na prosto, da poleg zavarovanja proti toči zavaruje vinograd še proti snlji s tem, da plača dodatno 5% premijo.

Posoda je leta 1953 povzročila na vinogradih v vsej Sloveniji ogromno škodo in tudi drugo leta rada prizadene nekatera vinogradniška področja. Zato bo ta zavarovalna zaščita marsikomu dobrodošla. Vendar pa si vinogradniki niso mogli zagotoviti vrednosti svojega pridelka proti toči, če je pobila vinograd pred cvetenjem. To se je prav pogosto zgodilo in so bile tudi poskudbe zelo velike, saj so mladci in grozdni nastavki v tem času krhki kakor steklo in jih odpije ali vsaj močno poškoduje. Škoda je še večja, ker je listja na trti v tem času še malo in ne ščití nežnih nastavkov.

Pravilnik o zavarovanju proti toči v letu 1956, ki ga je izdal DOZ, preinaša novosti, ki so velikega pomena za vinogradnike pa tudi sadjarje. Določeno je, da se zavaruje proti toči pridelek vinogradov po vrednosti gozda ali mesta. Doslej se je zavarovala vrednost pridelka vina in je bila v zavarovanju; ceni upoštevana tudi trošarina ter vsi stroški ključarjenja. Ker pa toča pridelka od trgate dalje ne ogroža in ker se za vrednost pridelka, ki ga je uničila toča pri nakazilu odškodnine ne odtegne trošarinarina, bodo z novo določbo dosežene nepravilnosti odpravljene. Na novo se uvaja zavarovanje mladih in nerodovitnih vinogradov in sadovnjakov. Doslej je bilo mogoče zavarovati matičnjake za pridelek ključev, trsnice za trsnati material, ko pa je bila sadika vinske trte presajena na stalno mesto v vinogradu, da se ni več zavaroval trs (čezkor v trsnici), ampak samo zje-

gov plod t. j. grozdje, oziroma vino. Ker pa pride trta redno roditi šele tretje leto po presaditvi, vinograd prvi dve leti ni bilo mogoče zavarovati ne proti škodi na trsu, ne proti škodi na pridelku. Narodna banka pa je pri podelitvi investicijskih kreditov za napravo novih vinogradov (in sadovnjakov) zahtevala, da se zagotovi varnost njenega kredita z vinkulirano zavarovalno pogodbo. Tej zahtevi bo mogoče ustreči šele sedaj, ko je mogoče zavarovati tudi trsnj in sadni material po presaditvi na stalno mesto v vinograd ali sadovnjak. Ko pa pride na trs oziroma sadno drevo roditi, je mogoče zavarovati samo vrednost plodov.

V primeru škode po toči, se upoštevalo za odškodnino samo trsa oziroma sadna drevesca, ki so tako močno poškodovana, da jih je treba zamenjati z novimi. Delne škode se ne priznava, ker je pri takih škodah nemogoče nesporno ugotoviti odstotek dohodne škode, ki se bo pokaz-

ela morda šele prihodnje leto. Prav tako se na novo uvaja zavarovanje vinogradov za škodo, ki jo povzroči spomladanski mraz ali snega, v času d. i. aprila do konca junija. To zavarovanje je fakultativno t. j. dano vinogradniku na prosto, da poleg zavarovanja proti toči zavaruje vinograd še proti snlji s tem, da plača dodatno 5% premijo.

Posoda je leta 1953 povzročila na vinogradih v vsej Sloveniji ogromno škodo in tudi drugo leta rada prizadene nekatera vinogradniška področja. Zato bo ta zavarovalna zaščita marsikomu dobrodošla. Vendar pa si vinogradniki niso mogli zagotoviti vrednosti svojega pridelka proti toči, če je pobila vinograd pred cvetenjem. To se je prav pogosto zgodilo in so bile tudi poskudbe zelo velike, saj so mladci in grozdni nastavki v tem času krhki kakor steklo in jih odpije ali vsaj močno poškoduje. Škoda je še večja, ker je listja na trti v tem času še malo in ne ščití nežnih nastavkov.

Pravilnik o zavarovanju proti toči v letu 1956, ki ga je izdal DOZ, preinaša novosti, ki so velikega pomena za vinogradnike pa tudi sadjarje. Določeno je, da se zavaruje proti toči pridelek vinogradov po vrednosti gozda ali mesta. Doslej se je zavarovala vrednost pridelka vina in je bila v zavarovanju; ceni upoštevana tudi trošarina ter vsi stroški ključarjenja. Ker pa toča pridelka od trgate dalje ne ogroža in ker se za vrednost pridelka, ki ga je uničila toča pri nakazilu odškodnine ne odtegne trošarinarina, bodo z novo določbo dosežene nepravilnosti odpravljene. Na novo se uvaja zavarovanje mladih in nerodovitnih vinogradov in sadovnjakov. Doslej je bilo mogoče zavarovati matičnjake za pridelek ključev, trsnice za trsnati material, ko pa je bila sadika vinske trte presajena na stalno mesto v vinogradu, da se ni več zavaroval trs (čezkor v trsnici), ampak samo zje-

gov plod t. j. grozdje, oziroma vino. Ker pa pride trta redno roditi šele tretje leto po presaditvi, vinograd prvi dve leti ni bilo mogoče zavarovati ne proti škodi na trsu, ne proti škodi na pridelku. Narodna banka pa je pri podelitvi investicijskih kreditov za napravo novih vinogradov (in sadovnjakov) zahtevala, da se zagotovi varnost njenega kredita z vinkulirano zavarovalno pogodbo. Tej zahtevi bo mogoče ustreči šele sedaj, ko je mogoče zavarovati tudi trsnj in sadni material po presaditvi na stalno mesto v vinograd ali sadovnjak. Ko pa pride na trs oziroma sadno drevo roditi, je mogoče zavarovati samo vrednost plodov.

POMOČ DRŽAVE ZA NAPREDEK SVILOGOJSTVA NA GORIŠKEM

Svilogojna postaja na Pristavi pri Gorici bo letos dobila japonske bele sviloprežke

Murvina vejica polna gosenic sviloprejk

Svilogojna postaja na Pristavi pri Gorici je po osvoboditvi navzlic mnogim težavam le dossegla prav zadovoljujoče uspehe za obnovo svilogojstva. Ki je med vojno povsem zamrlo. Po mnenju strokovnjaka inž. Mayernja, ki vodi to postajo, letošnja huda zima in mraz ne boš

vtplivala na svilogojstvo. Iz zvezanega sklada za pospeševanje kmetijskega in svilogojstva letos zagotovljenih 600.000 din. podporo za ureditev drevesnice belih murv. Te so osnovna prehrana za jacks gosenice svilenega pralca. Urediti so jih na zemljišča postaja in na nekaterih površinah v Vrtebju, ki so jih vzele v najem. Za letošnji bodo cepili na presaditi nad 30.000 sadik bele murve, kmetsko pa bodo prav tako dali pod zelo ugodnimi pogoji znatno število sadik. Le-te bodo posadili v alajst v pesivnih krajih, tako na Krasu in v grobi ob reki Idriji pod Ligo. V nadaljnjih letih nameravajo povečati proizvodnjo murvinega svila na 200.000 kilogramov, s tem v zvezi pa pridost 100% več surove svile. Veliko pomoč je obljubilo tudi jugoslovansko združenje svilogojcev in gojilcev bombaža, katerega član je postala lani tudi goriška postaja. «Sviloprelec iz Pančeva jim bo že letos dal na razpolago precejšnjo količino semen bele japonske sviloprejke, ki daje mnogo več surove svile kot navadna italijanska, ki so jo gojili doslej. Za sedem konovon bele japonske sviloprejke namreč da kilogram surove svile, dočim pridobijo isto količino od 11 kilogramov italijanske svile.

Se bodo zadruge na Goriškem pripravile na čakup?

Na Goriškem češnje se ne cveto, kljub temu pa predstavljajo prvi in največji odkup sadja, na katerega se je treba že zdaj dobro pripraviti. Le tako ne bo prišlo do nerodnosti in pomanjkljivosti, kot se je to dogajalo lani in vsa prejšnja leta, ko kmetije niso mogli prodati vsega svojega blaga. Vsako leto ostane na Goriškem mnogo neobrabanil češenj, kar je za te kraje vsekar velika gospodarska škoda. Prve češnje dozorevajo v normarnih toplih pomladih že v začetku maja, včasih še konec aprila. Mnogoče odkup češenj pa se prične konec maja in traja do konca junija. V povprečju letni pridel goriške okraj okrog 3.500 ton češenj. Pred odkupno službo kmetijskih združenj je postavljena važna in odgovorna naloga. Le s hitrim ukrepji bo ta služba sposobna zajeti vse odkup in najti ustrezno tržišče oziroma oddajalce na domačih in tujih trgih. Že zdaj naj bi zadruge sklepele pogodbe le s solidnimi odkupniki: podjetji, ki jim bodo češnje gotovo odkupovali vso sezono. Dozajalo se je namreč, da so vsako leto prihajali na Goriško nakupovalci različnih podjetij, celo iz Hrvaške. Le-ti so dvignili cene in napravili zmeljnovo na trgu. Ko pa so češnje dozorele v večjih količinah, so puščali zadruge na cedilu in pred tekmi vprašanjem, kako vnovič blago. Tudi prevzemanje in sortiranje češenj bo treba boljše urediti. Krivda, da so nekateri odjemalci zapustili zadruge, sloni tudi na samih združenjih, ker niso nadzorovali kmetov, katšeno blago so prinašali. Mnoga odkupna podjetja namreč od odkupljenih količin češenj prvotne kakovosti, pri ponovnem prebratju in sortiranju, niso mogla dobiti polovice dobrejša blaga za tuj trg. Skupno je bilo lani odkuljenih okoli 2.500 ton češenj, od tega je bilo izvornih 1.130 ton, okrog 900 ton je šlo za domačo potrošnjo in 450 ton za predelavo v sadne koveke in džemne.

ALI LAHKO GOBAR NEVAREN?

Ko se vršijo te dni sestanki zaradi uničevanja gobarja v Pomurju, se moramo zavedati, da je gobar največji škodljivec gozdnega in sadnega drevja. Iz dosežane prakse vemo, da je razširjen v Jugoslaviji v večji ali manjši meri skoraj povsod in to predvsem v hrastovih gozdovih v Slavoniji, Sremu, Bosni in zahodni Srbiji. Tamkaj stalno povzroča manjšo ali večjo škodo. Ob ugodnih pogojih in drugih priklakah se sino razmnoži in hitro širi na večjih površinah. Gobar ni neznanec v naših krajih. Zasedli smo ga v Lendavi, Tumišču, Bogojini, Ivancih, Dobrovniku in Koblju in še v marsikateremu gozdu in sadovnjaku na področju Bogojina-Lendava, smernjeno in raztreseno. Celo v Murški Soboti ga najdemo na sadnem drevju. Objaša nevarnost, da se bo letos prekomerno razmnožil in povzročil škodo, ki je zdaj že ne moremo oceniti. Znano je, da lahko ostanejo gozdovi in sadno drevje v letih množičnega pojara brez listja že konec meseca maja. Zaradi izgube listja sadno drevje ne more dobiti cvetnih popkov, naslednje leto pa ostane brez plodov, posebno pa še takrat, če je polenje suho. Sadno drevje se ne more zadostno pripraviti za prezimitev, ob hudi zim; zmrzne in propada. Gobarjeve gosenice uničujejo listje gozdnega in sadnega drevja. Najrašji imajo hrastovo listje, pa tudi listje jabolk, sliv in vrh. Uničujejo ga tudi listje orhov. Ne bomo opozvali škodljivca v podrobnosti. Omenili bi samo, da se spomladaj izločajo iz legel gobarjevih jajček gosenice, ki objedajo mlado brstje in liste. Spoznamo jih po modrih in rdečih hrbtnih bradavicah. Med rastjo se večkrat levijo; ko dorastejo, se zabubijo pod suho skorjo in špranjah. Iz bub se izležajo metulji, ki letajo meseca junija in julija. Povsod v Pomurju, kamor prihajamo te dni, nas zastrbrih kmetije sprašujejo, kako se najbolje borijo proti škodljivcem. Zavarovanje je možno na razne načine. Zimska legla jajček škropimo z rumenimi pripravki (Rumesan, Kreozan, Seolon in dr.) ali pa jih mažemo z zmesjo katrana in petroleja (4:1). Polci škropimo sadno drevje z DDT-pripravki (Pepin, Pantakan), HCH-pripravki (Dentox, Lindane) ali pa s sredstvom Fosfero 20. Načelo se borimo proti gobarju na ta način, da uničujemo metulje, jajčka, gosenice in bube z zbiranjem in uničevanjem škodljivca. Najrašji način borbe je zbiranje, sežiganje ali globoko zakopavanje gobarjevih jajček. Ta način ne zahteva nobenih materialnih sredstev, a za izvajanje tega posla imamo dovolj časa od septembra do aprila. Za zbiranje jajček ni potrebno nobenega strokovnega znanja. Dovolj je, da jajčka pazljivo strgamo s skorje v posodo in vržemo v ogenj ali globoko zakopljemo. Ne smemo prezreti, da nam pomagajo v borbi proti gobarju tudi njegovi naravni sovražniki - razne parazitske muhe in ose, razni insekti in ptice, ki uničujejo gosenice, metulje in jajčka. Teh v začetku gobarjevega razvoja ni mnogo in njihovega čišnjskega dela ne opazimo v prvih letih širjenja škodljivca-gobarja. Naravni sovražniki se hitro množijo šele takrat, ko se tudi gobar razmnoži v večjem številu. Ko sovražniki dosežejo večji razmah kakor go-

Stanovanjske težave v Mariboru

Med vsemi slovenskimi mesti je stanovanjski problem v Mariboru najtežji, saj je bilo pri bombardiranju uničenih nad 2.000 stanovanj. Poleg tega pa je prebivalstvo po osvoboditvi zaradi naraščanja industrije pomnožilo od 58.000 na 82.500.

Trenutno je v Mariboru okoli 18.700 stanovanj, izmed teh 53% enosobnih. V splošnem so stanovanja v Mariboru zelo slaba 3254 stanovanj ali 17,4% spada v kategorijo privzorničnih in neprilagodljivih stanovanj. Več kot polovica Mariborčanov stanuje v stanovanjskih treh najslabših kategorijah. Računati pa je treba še s tem, da bo treba v prihodnjih desetih letih porušiti najmanj 1900 stanovanj, ker ureditve mesta pri novi železniški postaji, v Milinski ulici in na področju nove tovarne postaje, bo treba nadomestiti še nadaljnjih 300 stanovanj.

Končno je treba upoštevati še leni prirastek prebivalstva, ki znaša po povprečju zadnjih desetih let 2.500 oseb na leto. Po izračunu strokovnjakov bi morala v Mariboru skozi 30 let vsako leto zgraditi najmanj 800 stanovanj, da bi se stanovanjska snižala vsaj približno osemsto. Če se računa, da bi se stanovanja in zasebniki zgradili na leto 200 stanovanj, jih ostane še vedno 600, ki bi jih morala zgraditi skupnost. Če se računa vsako stanovanje po 2,2 milijona din, bi bilo za to potrebnih na leto 1,32 milijarde din.

Najtežji je stanovanjski problem v občini Center, saj je samo na 947 nujnih prostora za stanovanja. V tej občini, ki obsega ves stari del mesta, je največ nehitrinskih stanovanj, ki ogrožajo ljudsko zdravje. Najbolj kritično so razmere v področju Ob. Drav. Razen tega je v občini Center 1000 prostora za stanovanja pri stanovanjski skupnosti MTT, nadaljnjih 300, pa pri Konstruktorski in Mariborski litarini, ki imata svojo stanovanjsko upravo. K temu je treba dodati še 84 pravomočnih sodnih odpovedi.

Zaradi pomanjkanja stanovanj je dosi primerov ločenega življenja, kar povzroča znatno finančno breme za skupnost. Tudi dejstvo, da se pojavljajo beg strokovnjakov in visoko kvalificirani delavci iz industrijskih podjetij prav zaradi pomanjkanja stanovanj, kaže na to, da reševanje stanovanjskega problema v Mariboru ni le stvar občine, marveč širše skupnosti. Zato bi bilo pravilno, da sodelujejo pri reševanju stanovanjskega problema v Mariboru širši forumi, ki doslej niso nudili primerne sredstva, da bi se popravlila vsaj škoda, ki so jo na stanovanjskem fondu povzročili vojni dogodki. Tudi dejstvo, da je veliko število priseljencev za stanovanja iz državnih ustanov in podjetij, nalaga celotni skupnosti dolžnost, da prispeva svoj delež h gradnji stanovanj v Mariboru, zlasti pa v občini Center, ki je najbolj prizadeta.

Nekatera podjetja so sicer gradila stanovanja, toda na način, ki ni bil primeren in pomeni razmeravanje sredstev, ki so jih ustvarjali njihovi kolektivi na račun potrošnikov. Velika podjetja, kot n. pr. MTT, TAM itd. so imela na umu le svoj vodilni kader, medtem ko so prepuščali skrb za stanovanja širokim delavskim množicam skupnosti. Gostinjski in trgovski podjetja ustvarjajo velika sredstva, a le malo sodelujejo pri reševanju stanovanjske stiske. Če bi plačevali le 1% prispevka, bi lahko zgradili samo iz tega na leto 40 stanovanj.

Tudi v letošnjem letu ustanovljeni sklad za gradnjo stanovanj, ki bi znašal na leto približno 500 milijonov, ne bo mogel bistveno spremeniti položaja. Zato bo treba osredotočiti vsa sredstva in najti najprimernejši način za rešitev stanovanjskega problema v Mariboru. Ta je edino v gradnji novih stanovanj. Strokovnjaki so mnenja, da je treba temeljito spremeniti dosednji način gradnje luksuznih stanovanj in se osredotočiti na gradnjo cenovnih, toda sodobnih, ki bodo mnogo bolj v skladu s splošnim življenjskim standardom in stanovanjsko kulturo naših delovnih ljudi. Z predvojnimi pa tudi povojne izkušnje, je v Mariboru kažejo, da so največje stropne stavbe in sistem stropnih vrstnih enostanovanjskih hiš, ker je treba pri tem upoštevati tudi komunale naprave. S tem, da bi se tako stanovanja dajala na dolgoročno odplačilo, bi se ustvarjal stabilen vir dohodkov za stanovanjski fond.

Pri reševanju stanovanjskega problema v Mariboru pa je pereč

Tečaji RK na Gorenjskem

Zdravstveno-higienska zaostanost ljudi je vzrok mnogih nesreč, slabše volje, razmanjanih družin in bolečih ločitve zakonov, kjer je žena najbolj prizadeta. Zato pritrja Rdeči križ, — katerega glavna naloga je zdravstveno prosvetljanje ljudstva. —

Je torej z najboljšo voljo vse napravila, da bi tečajni dekletom res najbolje koristili. To bodo tudi dekleta, ki so tečaje redno obiskovale, rada potrdila. Ta dekleta bodo svoje znanje in tudi posreževala svoji okolici in bodo tako postale dobre aktivistke Rdečega križa.

Tečajnice iz Poljan

dravstveno prosvetne tečaje, kjer naj pridobije dekleta osnovno znanje o zdravju in boleznih, o higieni in o vseh zadevah, ki se tičejo zakona in družine.

Na Gorenjskem je bilo letos 38 takih tečajev, ki jih obiskuje je nad 700 deklet. Po letošnjem učnem programu so se dekleta učila najpomembnejšega o negi dojenčka, o nosečnosti in pripravi za porod, o negi bolnička, pa tudi o vsem, kar je treba vedeti, da se ustvari zdravo zakonsko življenje.

Letošnji tečajji so bili pestrejši in vsebinsko boljši kakor doslej, saj je okrajni odbor RK nabavil najmodernejša nazorna sredstva (dijafilme, flanelgrame in pripomočke za prikazovanje nege bolnička), ki so bila na razpolago predavateljcem — zdravstvenim in prosvetnim delavcem. Poleg tega pa je organiziral za predavatelje 3 seminarje, ki so jih vodili najboljši zdravstveni strokovnjaki. Organizacija Rdečega križa

Zdravstvo na Goriškem

Na zadnji seji sveta za zdravstvo pri okrajnem ljudskem odboru v Novi Gorici so razpravljali predvsem o tuberkulozi, prehrani in preventivni zdravstveni službi. Sklenili so, da se za izboljšanje boja proti TBC osnuje pri svetu posebna komisija, ki bo koordinirala delo po občinah. Sanitarna inspekcija pa naj bi še bolj dosledno nadzorovala prodajo živih in skrbela, da pridejo zdrava do potrošnika. Tudi ljudska milica bi pri tem lahko pomagala. Na seji so ugotovili, da nekateri zdravnik premoalo skrbijo za odpravo vzrokov, ki povzročajo bolezni v mestu in na vsaki vse preveč srbilo željo za kurativno zdravljenje, kar pa ni prava sklenili so, da se bodo o tem temeljito pogovorili na seki stanku vseh zdravnikov v okraju. Jp.

Zdravstvo tečajji za dekleta

Letos obiskuje na Goriškem zdravstveno prosvetne tečaje nad 700 deklet. Tečajji so v 38 krajevih v Branku, Dobrovem, Dornberku, Komun, Kostanjevici na Krasi in nekaterih drugih krajih so jih že uspešno zaključili. Prav dobro so uspeli tečajji v Ajdovščini, na Krasi, slabe pa v N. Gorici in nekaterih drugih sredstvih. Največje zanimanje za tečaje je bilo med kmečko mladino. Vsekar je zgrešeno mišljenje deklet v industrijskih krajih, češ da tečajji niso zanimivi. Zaradi tega namerava RK izvesti po podjetjih

Kaj pravite?

Bilo je 22. marca v popoldanskem vlaku, ki vozi iz Maribora proti Čakovcu. Poleg drugih se je peljal z dela domov tudi Vinko Dovečar, delavec v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, ki je ta dan po naključju pozabil doma mesečni vojni listek. Sprevedniku je to na lep način povedal. Čeprav nas je bilo v vagonu okrog 15 takih, ki Dovečarja poznamo, saj delamo skupaj z njim, niso pri sprevedniku prav nič zalegla naša jamstva in tako je Dovečarja v Ptuju odstranil z vlaka. Odtod je imel do doma še 16 km.

Ce pomislimo, da je bil ta šlovec že od petih zjutraj odstopil od doma in se je šele okrog petih popoldne vrnil truden in morda tudi lačen na dom in povrh še brez denarja, zasluži dejanje sprevednika vsekakor vso grajo. Res je, da se najdejo ljudje, ki hočejo izigravati železniške organe, toda v tem primeru tega ni bilo. Zaradi tega tudi ni bil potreben tako uraden postopek sprevednika. Saj nas je bilo vendar petinajst takih, ki smo jamčili, da Dovečar res ima mesečni vojni listek in da ga je po naključju pozabil doma. Rudolf Lah

Roditeljski sestanek na Konjščici

Te dni je bil v Konjščici nad Zgorjim zelo dobro obiskan roditeljski sestanek, praviteljko je govoril o reformi šolstva in seznanil starše z uspehi njihovih otrok. Na sestanku so največ razpravljali o gradnji nove šole, ki je v Konjščici potrebna, ker se vedno postavlja v župnišče. Nekateri so predlagali, naj bi šolo začasno preselili v kulturni dom. M. L.

Delo mladine postojnske občine

Na nedavni občinski mladinski konferenci v Postojni so razpravljali o dejavnosti vseh mladinskih organizacij v občini. Ugotovili so, da je bilo delo mladine zelo razglašeno, predvsem v skupnosti, ki so se ukvarjale s tekmovalni, ki ga je razpisal K LMS, čeprav programa v celoti niso mogli izvesti. Zlasti se je v tem času okrepla društvena dejavnost mladine. To ve

OBČNI ZBORI KMETIJSKIH ZADRUG V CELJSKEM OKRAJU SE BODO ZAVLEKLI

Če je upravni odbor okrajne zadrugne zveze v Celju na seji 5. t. m. razpravljal o pripravah na bližnje občne zbornice kmetijskih zadrug, je moral upoštevati, da na eni strani zaradi zapoznele predpisa o zaključnih računih in na drugi strani zaradi subjektivnih pomanjkljivosti pri sestavljanju letnih bilanc občni zbori kmetijskih zadrug v celjskem okraju ne bodo končani v tekočem mesecu, marveč se

Zdaj bere „20.000 milij pod morjem“

„Šoli in družbi vse priznanje in pohvala! — Tako je dejal oče nekega gojenca Zavoda za gluho mladino v Portorožu, ko ga je obiskal.

Na živih mejah ob poteh leži lahni zeleni nadih prve, letos tudi tukaj pozne pomladi, mlado listje pa je že prodilo marsikje popke kosterjanje. Mandeljini so že dva, tri tedne v cvetu, paše željne oči prvih gostov teh krajev pa pribegujejo tudi že rozni krošnje razcvetelih marelic.

Komaj sem zavil z glavne ceste po stezi desno proti Zavodu, sem poostrel svoj sluh: pričakoval sem, da me bo poslopite sprejelo s tišino. Presenečen sem obstal: iz učilnic je bilo slišati govorjenje, kakor ga slišite, če se med poukom ustavite pred katero koli šolo. Dobro uro pozneje, ko sem odhajal, sem razumel: kdor je gluhi, še ni nezam. Organi govorjenja so pri gluhih normalni in naloga specialnega pouka v šoli je, da se privadijo svoji funkciji.

Po statističnih podatkih je bilo dne 31. marca 1953. v naši državi 37.269 gluhih, od tega v Sloveniji 2.369; gluhih do 15 let je bilo 5.101. v Sloveniji pa 193. V stari Jugoslaviji so bili 4 zavodi za gluhe, danes pa jih imamo 14. v Sloveniji sta dva: eden je v Ljubljani in eden v Portorožu.

Slednjega je ustanovil Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor v Trstu 28. novembra 1945 in je začel s delom 1. januarja 1946. V prvem desetletju — ta dogodek so slovesno proslavili lanskega novembra — je šlo skozi 136 gojencev. Dames jih je v Zavodu 51 in so razdeljeni v šest razredov. Užije se predmetov, kakor jih imamo v drugih osnovnih šolah, samo da imajo poleg tega še dva posebna predmeta, in sicer me-

hamični govor, pri katerem se obdeluje tehnična plat govora, in odgovarjanje (poslušanje s čitanjem po premikanju ustnic).

O medsebojnem sporazumevanju s kretajimi v tej šoli gluhih ni govora. Izkoriščajo najsoodobnejše tehnične pripomočke in z veliko vztrajno potrpežljivostjo dosegajo, da ti gluhi otroci glasno pravilno čitajo in odgovarjajo na vprašanja. Čeprav se samih sebe ne slišijo. Da slišite že po obrazu inteligentnega Ivana Roglija iz Primorskovega pri Kranju. »Kaj bereš zdaj?« ga je vprašal ravatelj Vinko Rupnik. »20.000 milij pod morjem«, je odgovoril, ne da bi omahoval le trenutek; in da mu je knjiga prav všeč, je dodal. Povedal je še za brate in sestre, ki jih ima, in še marsikaj.

Ko končajo šest razredov v Portorožu, gredo nadaljevanje v osemletko v Ljubljano, drugi pa se lotijo in izučijo raznih poklicev, zlasti obrtniških. So pa med gluhi tudi še tehniki, učitelji, risarji, medicinski tehničarji in še z drugimi poklici.

Danes upravlja gluhih samostojno 52 gospodarskih podjetij in imajo 14 kulturnih domov ter športnih društev (v vsej državi). Komaj 10-letno prizadevanje ljudske oblasti je imelo za posledico, da smo se glede skrbi za gluhe in njihovo usposobitev za normalno življenje po raznih državah sveta pomaknili z dna lestvice, kjer smo bili pred vojno, če čez sredino. Kako pestro je samo življenje te mladine v Portorožu! Imajo skladno sekcijo, šahovsko sek-

Gluhi gojenca zavoda pri uravnanju

Zdravstvo na Goriškem

Na zadnji seji sveta za zdravstvo pri okrajnem ljudskem odboru v Novi Gorici so razpravljali predvsem o tuberkulozi, prehrani in preventivni zdravstveni službi. Sklenili so, da se za izboljšanje boja proti TBC osnuje pri svetu posebna komisija, ki bo koordinirala delo po občinah. Sanitarna inspekcija pa naj bi še bolj dosledno nadzorovala prodajo živih in skrbela, da pridejo zdrava do potrošnika. Tudi ljudska milica bi pri tem lahko pomagala. Na seji so ugotovili, da nekateri zdravnik premoalo skrbijo za odpravo vzrokov, ki povzročajo bolezni v mestu in na vsaki vse preveč srbilo željo za kurativno zdravljenje, kar pa ni prava sklenili so, da se bodo o tem temeljito pogovorili na seki stanku vseh zdravnikov v okraju. Jp.

Zdravstvo tečajji za dekleta

Letos obiskuje na Goriškem zdravstveno prosvetne tečaje nad 700 deklet. Tečajji so v 38 krajevih v Branku, Dobrovem, Dornberku, Komun, Kostanjevici na Krasi in nekaterih drugih krajih so jih že uspešno zaključili. Prav dobro so uspeli tečajji v Ajdovščini, na Krasi, slabe pa v N. Gorici in nekaterih drugih sredstvih. Največje zanimanje za tečaje je bilo med kmečko mladino. Vsekar je zgrešeno mišljenje deklet v industrijskih krajih, češ da tečajji niso zanimivi. Zaradi tega namerava RK izvesti po podjetjih

Kaj pravite?

Bilo je 22. marca v popoldanskem vlaku, ki vozi iz Maribora proti Čakovcu. Poleg drugih se je peljal z dela domov tudi Vinko Dovečar, delavec v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, ki je ta dan po naključju pozabil doma mesečni vojni listek. Sprevedniku je to na lep način povedal. Čeprav nas je bilo v vagonu okrog 15 takih, ki Dovečarja poznamo, saj delamo skupaj z njim, niso pri sprevedniku prav nič zalegla naša jamstva in tako je Dovečarja v Ptuju odstranil z vlaka. Odtod je imel do doma še 16 km.

Ce pomislimo, da je bil ta šlovec že od petih zjutraj odstopil od doma in se je šele okrog petih popoldne vrnil truden in morda tudi lačen na dom in povrh še brez denarja, zasluži dejanje sprevednika vsekakor vso grajo. Res je, da se najdejo ljudje, ki hočejo izigravati železniške organe, toda v tem primeru tega ni bilo. Zaradi tega tudi ni bil potreben tako uraden postopek sprevednika. Saj nas je bilo vendar petinajst takih, ki smo jamčili, da Dovečar res ima mesečni vojni listek in da ga je po naključju pozabil doma. Rudolf Lah

Roditeljski sestanek na Konjščici

Te dni je bil v Konjščici nad Zgorjim zelo dobro obiskan roditeljski sestanek, praviteljko je govoril o reformi šolstva in seznanil starše z uspehi njihovih otrok. Na sestanku so največ razpravljali o gradnji nove šole, ki je v Konjščici potrebna, ker se vedno postavlja v župnišče. Nekateri so predlagali, naj bi šolo začasno preselili v kulturni dom. M. L.

Delo mladine postojnske občine

Na nedavni občinski mladinski konferenci v Postojni so razpravljali o dejavnosti vseh mladinskih organizacij v občini. Ugotovili so, da je bilo delo mladine zelo razglašeno, predvsem v skupnosti, ki so se ukvarjale s tekmovalni, ki ga je razpisal K LMS, čeprav programa v celoti niso mogli izvesti. Zlasti se je v tem času okrepla društvena dejavnost mladine. To ve

Zdravstvo na Goriškem

Na zadnji seji sveta za zdravstvo pri okrajnem ljudskem odboru v Novi Gorici so razpravljali predvsem o tuberkulozi, prehrani in preventivni zdravstveni službi. Sklenili so, da se za izboljšanje boja proti TBC osnuje pri svetu posebna komisija, ki bo koordinirala delo po občinah. Sanitarna inspekcija pa naj bi še bolj dosledno nadzorovala prodajo živih in skrbela, da pridejo zdrava do potrošnika. Tudi ljudska milica bi pri tem lahko pomagala. Na seji so ugotovili, da nekateri zdravnik premoalo skrbijo za odpravo vzrokov, ki povzročajo bolezni v mestu in na vsaki vse preveč srbilo željo za kurativno zdravljenje, kar pa ni prava sklenili so, da se bodo o tem temeljito pogovorili na seki stanku vseh zdravnikov v okraju. Jp.

Zdravstvo tečajji za dekleta

Letos obiskuje na Goriškem zdravstveno prosvetne tečaje nad 700 deklet. Tečajji so v 38 krajevih v Branku, Dobrovem, Dornberku, Komun, Kostanjevici na Krasi in nekaterih drugih krajih so jih že uspešno zaključili. Prav dobro so uspeli tečajji v Ajdovščini, na Krasi, slabe pa v N. Gorici in nekaterih drugih sredstvih. Največje zanimanje za tečaje je bilo med kmečko mladino. Vsekar je zgrešeno mišljenje deklet v industrijskih krajih, češ da tečajji niso zanimivi. Zaradi tega namerava RK izvesti po podjetjih

Kaj pravite?

Bilo je 22. marca v popoldanskem vlaku, ki vozi iz Maribora proti Čakovcu. Poleg drugih se je peljal z dela domov tudi Vinko Dovečar, delavec v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, ki je ta dan po naključju pozabil doma mesečni vojni listek. Sprevedniku je to na lep način povedal. Čeprav nas je bilo v vagonu okrog 15 takih, ki Dovečarja poznamo, saj delamo skupaj z njim, niso pri sprevedniku prav nič zalegla naša jamstva in tako je Dovečarja v Ptuju odstranil z vlaka. Odtod je imel do doma še 16 km.

Ce pomislimo, da je bil ta šlovec že od petih zjutraj odstopil od doma in se je šele okrog petih popoldne vrnil truden in morda tudi lačen na dom in povrh še brez denarja, zasluži dejanje sprevednika vsekakor vso grajo. Res je, da se najdejo ljudje, ki hočejo izigravati železniške organe, toda v tem primeru tega ni bilo. Zaradi tega tudi ni bil potreben tako uraden postopek sprevednika. Saj nas je bilo vendar petinajst takih, ki smo jamčili, da Dovečar res ima mesečni vojni listek in da ga je po naključju pozabil doma. Rudolf Lah

Roditeljski sestanek na Konjščici

Te dni je bil v Konjščici nad Zgorjim zelo dobro obiskan roditeljski sestanek, praviteljko je govoril o reformi šolstva in seznanil starše z uspehi njihovih otrok. Na sestanku so največ razpravljali o gradnji nove šole, ki je v Konjščici potrebna, ker se vedno postavlja v župnišče. Nekateri so predlagali, naj bi šolo začasno preselili v kulturni dom. M. L.

Delo mladine postojnske občine

Na nedavni občinski mladinski konferenci v Postojni so razpravljali o dejavnosti vseh mladinskih organizacij v občini. Ugotovili so, da je bilo delo mladine zelo razglašeno, predvsem v skupnosti, ki so se ukvarjale s tekmovalni, ki ga je razpisal K LMS, čeprav programa v celoti niso mogli izvesti. Zlasti se je v tem času okrepla društvena dejavnost mladine. To ve

Zdravstvo na Goriškem

Na zadnji seji sveta za zdravstvo pri okrajnem ljudskem odboru v Novi Gorici so razpravljali predvsem o tuberkulozi, prehrani in preventivni zdravstveni službi. Sklenili so, da se za izboljšanje boja proti TBC osnuje pri svetu posebna komisija, ki bo koordinirala delo po občinah. Sanitarna inspekcija pa naj bi še bolj dosledno nadzorovala prodajo živih in skrbela, da pridejo zdrava do potrošnika. Tudi ljudska milica bi pri tem lahko pomagala. Na seji so ugotovili, da nekateri zdravnik premoalo skrbijo za odpravo vzrokov, ki povzročajo bolezni v mestu in na vsaki vse preveč srbilo željo za kurativno zdravljenje, kar pa ni prava sklenili so, da se bodo o tem temeljito pogovorili na seki stanku vseh zdravnikov v okraju. Jp.

Zdravstvo tečajji za dekleta

Letos obiskuje na Goriškem zdravstveno prosvetne tečaje nad 700 deklet. Tečajji so v 38 krajevih v Branku, Dobrovem, Dornberku, Komun, Kostanjevici na Krasi in nekaterih drugih krajih so jih že uspešno zaključili. Prav dobro so uspeli tečajji v Ajdovščini, na Krasi, slabe pa v N. Gorici in nekaterih drugih sredstvih. Največje zanimanje za tečaje je bilo med kmečko mladino. Vsekar je zgrešeno mišljenje deklet v industrijskih krajih, češ da tečajji niso zanimivi. Zaradi tega namerava RK izvesti po podjetjih

Kaj pravite?

Bilo je 22. marca v popoldanskem vlaku, ki vozi iz Maribora proti Čakovcu. Poleg drugih se je peljal z dela domov tudi Vinko Dovečar, delavec v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, ki je ta dan po naključju pozabil doma mesečni vojni listek. Sprevedniku je to na lep način povedal. Čeprav nas je bilo v vagonu okrog 15 takih, ki Dovečarja poznamo, saj delamo skupaj z njim, niso pri sprevedniku prav nič zalegla naša jamstva in tako je Dovečarja v Ptuju odstranil z vlaka. Odtod je imel do doma še 16 km.

Ce pomislimo, da je bil ta šlovec že od petih zjutraj odstopil od doma in se je šele okrog petih popoldne vrnil truden in morda tudi lačen na dom in povrh še brez denarja, zasluži dejanje sprevednika vsekakor vso grajo. Res je, da se najdejo ljudje, ki hočejo izigravati železniške organe, toda v tem primeru tega ni bilo. Zaradi tega tudi ni bil potreben tako uraden postopek sprevednika. Saj nas je bilo vendar petinajst takih, ki smo jamčili, da Dovečar res ima mesečni vojni listek in da ga je po naključju pozabil doma. Rudolf Lah

Roditeljski sestanek na Konjščici

Te dni je bil v Konjščici nad Zgorjim zelo dobro obiskan roditeljski sestanek, praviteljko je govoril o reformi šolstva in seznanil starše z uspehi njihovih otrok. Na sestanku so največ razpravljali o gradnji nove šole, ki je v Konjščici potrebna, ker se vedno postavlja v župnišče. Nekateri so predlagali, naj bi šolo začasno preselili v kulturni dom. M. L.

Delo mladine postojnske občine

Na nedavni občinski mladinski konferenci v Postojni so razpravljali o dejavnosti vseh mladinskih organizacij v občini. Ugotovili so, da je bilo delo mladine zelo razglašeno, predvsem v skupnosti, ki so se ukvarjale s tekmovalni, ki ga je razpisal K LMS, čeprav programa v celoti niso mogli izvesti. Zlasti se je v tem času okrepla društvena dejavnost mladine. To ve

OBČNI ZBORI KMETIJSKIH ZADRUG V CELJSKEM OKRAJU SE BODO ZAVLEKLI

Če je upravni odbor okrajne zadrugne zveze v Celju na seji 5. t. m. razpravljal o pripravah na bližnje občne zbornice kmetijskih zadrug, je moral upoštevati, da na eni strani zaradi zapoznele predpisa o zaključnih računih in na drugi strani zaradi subjektivnih pomanjkljivosti pri sestavljanju letnih bilanc občni zbori kmetijskih zadrug v celjskem okraju ne bodo končani v tekočem mesecu, marveč se

Zdaj bere „20.000 milij pod morjem“

„Šoli in družbi vse priznanje in pohvala! — Tako je dejal oče nekega gojenca Zavoda za gluho mladino v Portorožu, ko ga je obiskal.

Na živih mejah ob poteh leži lahni zeleni nadih prve, letos tudi tukaj pozne pomladi, mlado listje pa je že prodilo marsikje popke kosterjanje. Mandeljini so že dva, tri tedne v cvetu, paše željne oči prvih gostov teh krajev pa pribegujejo tudi že rozni krošnje razcvetelih marelic.

Komaj sem zavil z glavne ceste po stezi desno proti Zavodu, sem poostrel svoj sluh: pričakoval sem, da me bo poslopite sprejelo s tišino. Presenečen sem obstal: iz učilnic je bilo slišati govorjenje, kakor ga slišite, če se med poukom ustavite pred katero koli šolo. Dobro uro pozneje, ko sem odhajal, sem razumel: kdor je gluhi, še ni nezam. Organi govorjenja so pri gluhih normalni in naloga specialnega pouka v šoli je, da se privadijo svoji funkciji.

Po statističnih podatkih je bilo dne 31. marca 1953. v naši državi 37.269 gluhih, od tega v Sloveniji 2.369; gluhih do 15 let je bilo 5.101. v Sloveniji pa 193. V stari Jugoslaviji so bili 4 zavodi za gluhe, danes pa jih imamo 14. v Sloveniji sta dva: eden je v Ljubljani in eden v Portorožu.

Slednjega je ustanovil Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor v Trstu 28. novembra 1945 in je začel s delom 1. januarja 1946. V prvem desetletju — ta dogodek so slovesno proslavili lanskega novembra — je šlo skozi 136 gojencev. Dames jih je v Zavodu 51 in so razdeljeni v šest razredov. Užije se predmetov, kakor jih imamo v drugih osnovnih šolah, samo da imajo poleg tega še dva posebna predmeta, in sicer me-

hamični govor, pri katerem se obdeluje tehnična plat govora, in odgovarjanje (poslušanje s čitanjem po premikanju ustnic).

O medsebojnem sporazumevanju s kretajimi v tej šoli gluhih ni govora. Izkoriščajo najsoodobnejše tehnične pripomočke in z veliko vztrajno potrpežljivostjo dosegajo, da ti gluhi otroci glasno pravilno čitajo in odgovarjajo na vprašanja. Čeprav se samih sebe ne slišijo. Da slišite že po obrazu inteligentnega Ivana Roglija iz Primorskovega pri Kranju. »Kaj bereš zdaj?« ga je vprašal ravatelj Vinko Rupnik. »20.000 milij pod morjem«, je odgovoril, ne da bi omahoval le trenutek; in da mu je knjiga prav všeč, je dodal. Povedal je še za brate in sestre, ki jih ima, in še marsikaj.

Ko končajo šest razredov v Portorožu, gredo nadaljevanje v osemletko v Ljubljano, drugi pa se lotijo in izučijo raznih poklicev, zlasti obrtniških. So pa med gluhi tudi še tehniki, učitelji, risarji, medicinski tehničarji in še z drugimi poklici.

Danes upravlja gluhih samostojno 52 gospodarskih podjetij in imajo 14 kulturnih domov ter športnih društev (v vsej državi). Komaj 10-letno prizadevanje ljudske oblasti je imelo za posledico, da smo se glede skrbi za gluhe in njihovo usposobitev za normalno življenje po raznih državah sveta pomaknili z dna lestvice, kjer smo bili pred vojno, če čez sredino. Kako pestro je samo življenje te mladine v Portorožu! Imajo skladno sekcijo, šahovsko sek-

OBČNI ZBORI KMETIJSKIH ZADRUG V CELJSKEM OKRAJU SE BODO ZAVLEKLI

Če je upravni odbor okrajne zadrugne zveze v Celju na seji 5. t. m. razpravljal o pripravah na bližnje občne zbornice kmetijskih zadrug, je moral upoštevati, da na eni strani zaradi zapoznele predpisa o zaključnih računih in na drugi strani zaradi subjektivnih pomanjkljivosti pri sestavljanju letnih bilanc občni zbori kmetijskih zadrug v celjskem okraju ne bodo končani v tekočem mesecu, marveč se

Zdaj bere „20.000 milij pod morjem“

„Šoli in družbi vse priznanje in pohvala! — Tako je dejal oče nekega gojenca Zavoda za gluho mladino v Portorožu, ko ga je obiskal.

Na živih mejah ob poteh leži lahni zeleni nadih prve, letos tudi tukaj pozne pomladi, mlado listje pa je že prodilo marsikje popke kosterjanje. Mandeljini so že dva, tri tedne v cvetu, paše željne oči prvih gostov teh krajev pa pribegujejo tudi že rozni krošnje razcvetelih marelic.

Komaj sem zavil z glavne ceste po stezi desno proti Zavodu, sem poostrel svoj sluh: pričakoval sem, da me bo poslopite sprejelo s tišino. Presenečen sem obstal: iz učilnic je bilo slišati govorjenje, kakor ga slišite, če se med poukom ustavite pred katero koli šolo. Dobro uro pozneje, ko sem odhajal, sem razumel: kdor je gluhi, še ni nezam. Organi govorjenja so pri gluhih normalni in naloga specialnega pouka v šoli je, da se privadijo svoji funkciji.

Po statističnih podatkih je bilo dne 31. marca 1953. v naši državi 37.269 gluhih, od tega v Sloveniji 2.369; gluhih do 15 let je bilo 5.101. v Sloveniji pa 193. V stari Jugoslaviji so bili 4 zavodi za gluhe, danes pa jih imamo 14. v Sloveniji sta dva: eden je v Ljubljani in eden v Portorožu.

Slednjega je ustanovil Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor v Trstu 28. novembra 1945 in je začel s delom 1. januarja 1946. V prvem desetletju — ta dogodek so slovesno proslavili lanskega novembra — je šlo skozi 136 gojencev. Dames jih je v Zavodu 51 in so razdeljeni v šest razredov. Užije se predmetov, kakor jih imamo v drugih osnovnih šolah, samo da imajo poleg tega še dva posebna predmeta, in sicer me-

hamični govor, pri katerem se obdeluje tehnična plat govora, in odgovarjanje (poslušanje s čitanjem po premikanju ustnic).

O medsebojnem sporazumevanju s kretajimi v tej šoli gluhih ni govora. Izkoriščajo najsoodobnejše tehnične pripomočke in z veliko vztrajno potrpežljivostjo dosegajo, da ti gluhi otroci glasno pravilno čitajo in odgovarjajo na vprašanja. Čeprav se samih sebe ne slišijo. Da slišite že po obrazu inteligentnega Ivana Roglija iz Primorskovega pri Kranju. »Kaj bereš zdaj?« ga je vprašal ravatelj Vinko Rupnik. »20.000 milij pod morjem«, je odgovoril, ne da bi omahoval le trenutek; in da mu je knjiga prav všeč, je dodal. Povedal je še za brate in sestre, ki jih ima, in še marsikaj.

Ko končajo šest razredov v Portorožu, gredo nadaljevanje v osemletko v Ljubljano, drugi pa se lotijo in izučijo raznih poklicev, zlasti obrtniških. So pa med gluhi tudi še tehniki, učitelji, risarji, medicinski tehničarji in še z drugimi poklici.

Danes upravlja gluhih samostojno

